

รายงานสถานการณ์โทษประหารชีวิต
และการประหารชีวิต ปี 2556

AMNESTY
INTERNATIONAL
THAILAND

สิ่งพิมพ์ของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล
ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี 2557
แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย
90/24 ซอยลาดพร้าว 1 ถนนลาดพร้าว
จอมพล จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
www.amnesty.or.th

© แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล พับลิเคชันส์ 2557
Index: ACT 50/001/2014
ภาษาเดิม: ภาษาอังกฤษ
ผู้แปลฉบับภาษาไทย: พิภพ อุดมอิทธิพงศ์
บรรณาธิการฉบับภาษาไทย: สุธารี วรรณศิริ

ภาพปก:

โปสเตอร์ชิ้นนี้ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดซึ่งจัดโดย แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ปารากวัย เมื่อเดือนตุลาคม 2556 มีชื่อผลงานว่า “Towards a World Without the Death Penalty”

© Jose Eduardo Ayala Britez

สงวนลิขสิทธิ์ สิ่งพิมพ์ฉบับนี้มีลิขสิทธิ์ แต่อาจนำไปตีพิมพ์ซ้ำด้วยวิธีการใด ๆ โดยไม่มีค่าธรรมเนียม หากเป็นไปได้ เพื่อการก่อกวน วรรณคดี และการให้ความรู้ แต่ไม่ใช่การนำไปขายต่อ ผู้ทรงสิทธิร้องขอว่าในการนำไปใช้ประโยชน์ดังกล่าว ให้แจ้งกลับมาให้ทราบด้วย เพื่อประเมินผลกระทบ ในการนำไปทำสำเนาด้วยวิธีการใด ๆ หรือการนำเนื้อหาบางส่วนไปใช้ในสิ่งพิมพ์ฉบับอื่น หรือกรณีที่ต้องการแปล หรือดัดแปลง ให้เขียนจดหมายขออนุญาตล่วงหน้าจากผู้จัดพิมพ์เสียก่อน และอาจมีการเรียกค่าธรรมเนียม ในการขออนุญาตจัดพิมพ์ กรุณาติดต่อที่ copyright@amnesty.org

AMNESTY
INTERNATIONAL
THAILAND

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเป็นขบวนการระดับโลกที่มีผู้สนับสนุน สมาชิก และนักเคลื่อนไหวกว่าสามล้านคนในกว่า 150 ประเทศและดินแดน ที่พยายามรณรงค์เพื่อยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชนร้ายแรง เรามีวิสัยทัศน์ที่ทุกคนได้รับสิทธิทุกประการตามที่กำหนดไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอื่น ๆ

เราเป็นหน่วยงานอิสระไม่ขึ้นกับรัฐบาล อุดมการณ์ทางการเมือง ไม่มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือศาสนา และได้รับการสนับสนุนจากค่าสมาชิกและการบริจาค

สารบัญ

บทสรุป	4
การใช้โทษประหารชีวิต ปี 2556.....	6
ตัวเลขระดับโลก.....	9
ภาพรวมภูมิภาค.....	13
ทวีปอเมริกา.....	13
เอเชีย-แปซิฟิก.....	16
ยุโรปและเอเชียกลาง.....	21
ตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ.....	22
ทวีปแอฟริกาส่วนที่ต่ำกว่าทะเลทรายสะฮาราลงมา.....	24
ภาคผนวก I: คำตัดสินลงโทษประหารชีวิตและการประหารชีวิต ปี 2556.....	28
ภาคผนวก II: ประเทศซึ่งยกเลิกโทษประหารและประเทศซึ่งยังคงบทลงโทษ ประหารชีวิต เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2556.....	30
ภาคผนวก III: การให้สัตยาบันรับรองสนธิสัญญาระหว่างประเทศ จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2556.....	33
เชิงอรรถท้ายบท.....	37

หมายเหตุเกี่ยวกับสถิติการใช้โทษประหาร ของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล

รายงานฉบับนี้ครอบคลุมข้อมูลการใช้โทษประหารตามคำสั่งศาลระหว่างเดือนมกราคม - ธันวาคม 2556 แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเก็บข้อมูลสถิติการใช้โทษประหารโดยอ้างอิงแหล่งข่าวที่ดีที่สุดเท่าที่หาได้ เช่นเดียวกับปีที่ผ่าน ๆ มา เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากหลายแหล่ง ทั้งตัวเลขอย่างเป็นทางการ ข้อมูลจากผู้ที่ถูกตัดสินลงโทษประหาร ครอบครัวและตัวแทนของพวกเขา ข้อมูลจากองค์กรภาคประชาสังคม และสื่อมวลชน แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลรายงานเฉพาะสถิติการใช้โทษประหารที่น่าเชื่อถือได้มากที่สุดในรายงานฉบับนี้

ในบางประเทศ เราไม่สามารถหาข้อมูลที่แม่นยำได้ เพราะรัฐบาลไม่ยอมเปิดเผยตัวเลขคำตัดสินลงโทษประหารชีวิตและการประหารชีวิต ส่วนประเทศอื่น ๆ พยายามปกปิดข้อมูลการใช้โทษประหารอย่างเข้มงวด การเข้าถึงข้อมูลยุ่งยากมากขึ้นในกรณีประเทศที่อยู่ระหว่างสงครามความขัดแย้ง เพราะแทบจะเป็นไปไม่ได้เลยที่จะได้ข้อมูลอย่างเพียงพอเพื่อยืนยันว่ามีการประหารชีวิตเกิดขึ้นจริงหรือไม่

ตั้งแต่ปี 2552 แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลยุติการตีพิมพ์ตัวเลขประมาณสถิติการใช้โทษประหารในจีน เนื่องจากทางการจีนถือว่าข้อมูลเกี่ยวกับการใช้โทษประหารเป็นความลับของรัฐ เมื่อไม่มีข้อมูลที่เชื่อถือได้เป็นเหตุให้แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลไม่สามารถตีพิมพ์ตัวเลขขั้นต่ำที่น่าเชื่อถือได้ของการใช้โทษประหารในประเทศนั้น อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลที่มีอยู่เป็นหลักฐานยืนยันหนักแน่นว่า จีนประหารชีวิตนักโทษมากกว่าจำนวนผู้ถูกประหารในทุกประเทศที่เหลืออยู่รวมกัน

ตัวเลขระดับโลกในรายงานฉบับนี้เป็นเพียงตัวเลขขั้นต่ำ หมายถึงว่าตัวเลขที่แท้จริงของจำนวนการประหารชีวิต คำตัดสินลงโทษประหารชีวิตและผู้ต้องโทษประหารน่าจะสูงกว่านี้ จำนวนประเทศที่ยังคงประหารชีวิตและมีคำตัดสินลงโทษประหารชีวิตก็น่าจะสูงกว่านี้เช่นกัน กรณีที่ทางแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลได้รับข้อมูลใหม่และตรวจสอบแล้ว จะมีการนำไปปรับตัวเลขภายหลังการตีพิมพ์รายงานฉบับนี้ทางเว็บไซต์ โดยติดตามได้ที่ www.amnesty.org/deathpenalty

เครื่องหมาย “+” ที่ตามหลังชื่อประเทศ อย่างเช่น เยเมน (28+) หมายถึงตัวเลขขั้นต่ำที่แอมเนสตี้อินเตอร์เนชันแนลประเมิน ส่วนเครื่องหมาย “+” ที่อยู่หลังประเทศและไม่มีตัวเลขอยู่ด้านหน้า อย่างเช่น คำตัดสินลงโทษประหารชีวิตในพม่า (+) แสดงว่ามี การประหารชีวิตหรือการลงโทษประหารชีวิต (อย่างน้อยมากกว่าหนึ่งครั้งในประเทศ นั้น) เพียงแต่ไม่สามารถหาตัวเลขอื่นได้ สำหรับการคำนวณตัวเลขรวมในระดับโลก และภูมิภาค เครื่องหมาย “+” ให้นับว่าเป็น 2

แอมเนสตี้อินเตอร์เนชันแนลต่อต้านโทษประหารทุกกรณีโดยไม่มีข้อยกเว้น ไม่ว่าจะ เป็นความผิดทางอาญาประเภทใด ไม่ว่าผู้กระทำผิดจะมีบุคลิกลักษณะใด หรือไม่ว่า ทางการจะใช้วิธีประหารชีวิตแบบใด

โทษประหารละเมิดสิทธิที่จะมีชีวิตและเป็นการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือ ที่ย่อยยับศักดิ์ศรี

องค์กรทำงานรณรงค์เพื่อยกเลิกโทษประหารชีวิตในทุกกรณี

บทสรุป

“สิทธิที่จะมีชีวิตสำคัญเหนือสิ่งอื่นใด คุณลักษณะพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนคือการมีชีวิตที่จะมีชีวิต โทษประหารไม่ได้มีความสัมพันธ์กับการลดลงของอัตราอาชญากรรมเลย”

Shakib Qortbawi อดีตรัฐมนตรียุติธรรม เลบานอน

11 ตุลาคม 2556

2556 เป็นปีที่มีความถดถอยและเป็นความท้าทายของการเดินทางไปสู่การยกเลิกโทษประหาร ทั้งในอินโดนีเซีย คูเวต ไนจีเรีย และเวียดนามต่างมีการรื้อฟื้นการประหารชีวิต และจำนวนผู้ถูกประหารในช่วงปีนี้เพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับปี 2555 ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการประหารชีวิตในอิรักและอิหร่าน

ในปี 2556 มีรายงานการประหารชีวิตเกิดขึ้นใน 22 ประเทศ มากกว่าปีที่ผ่านมาหนึ่งประเทศ เช่นเดียวกับปี 2555 เราไม่สามารถยืนยันได้ว่าการประหารชีวิตตามคำสั่งศาลเกิดขึ้นในอียิปต์หรือซีเรียหรือไม่ จำนวนข้อมูลการประหารชีวิตทั่วโลกอยู่ที่ 778 ราย เพิ่มขึ้น 15% เมื่อเทียบกับปี 2555 เช่นเดียวกับปีก่อนหน้านี้ ตัวเลขดังกล่าวยังไม่รวมผู้ที่ถูกประหารชีวิตอีกหลายพันคนในจีน รวมทั้งผู้ที่ถูกประหารชีวิตแบบลับ ๆ โดยไม่มีการเปิดเผยข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เป็นเหตุให้แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลไม่สามารถตีพิมพ์เผยแพร่ตัวเลขขั้นต่ำที่น่าเชื่อถือได้ของจีน

แม้จะมีพัฒนาการที่น่ากังวลเช่นนี้ แต่ข้อมูลโดยรวมยังสะท้อนแนวโน้มที่หนักแน่นของการยกเลิกโทษประหาร ยกเว้นแต่ประเทศจีน เกือบ 80% ของการประหารชีวิตเท่าที่มีข้อมูลทั่วโลก เกิดขึ้นแค่ในสามประเทศ ได้แก่ อิหร่าน อิรัก และซาอุดีอาระเบีย

มีข้อมูลที่สะท้อนความก้าวหน้าของการยกเลิกโทษประหารในทุกภูมิภาคทั่วโลก แม้ว่าสหรัฐอเมริกา จะยังคงเป็นประเทศเดียวในทวีปอเมริกาที่ยังมีการประหารชีวิต ในปี 2556 แต่จำนวนการประหารชีวิตในประเทศดังกล่าวลดลงอย่างต่อเนื่อง เมื่อเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา แปรแลนด์กลายเป็นรัฐที่ 18 ในสหรัฐอเมริกาที่ยกเลิกโทษประหาร ไม่มีรายงานการประหารชีวิตในยุโรปและเอเชียกลางในปีที่แล้ว การใช้

กลไกตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายเพื่อตรวจสอบคำตัดสินลงโทษประหารชีวิตในหลายประเทศในแอฟริกาตะวันตก ทำให้เกิดโอกาสที่จะยกเลิกโทษประหารอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมเป็นครั้งแรกนับแต่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเริ่มเก็บข้อมูลที่ไม่ปรากฏว่ามีนักโทษประหารอยู่เลยในประเทศ เกรนาดา กัวเตมาลา และเซนต์ลูเชีย

เป็นอีกครั้งหนึ่งที่ปากีสถานชะลอการบังคับใช้โทษประหาร และไม่มีการบังคับใช้โทษประหารในสิงคโปร์เลย โดยมีการลดโทษนักโทษหกคนภายหลังการทบทวนกฎหมายที่มีระวางโทษประหารชีวิตสถานเดียวเมื่อปี 2555 ในขณะที่ศาลประชาชนสูงสุดของจีนได้ออกแนวปฏิบัติด้านกฎหมาย เพื่อประกันให้มีการคุ้มครองในเชิงขั้นตอนปฏิบัติมากขึ้นต่อคดีที่มีโทษประหาร

ประเทศต่าง ๆ ที่มีการใช้โทษประหารชีวิตยังคงอ้างว่า โทษประหารช่วยป้องปรามการก่ออาชญากรรม แต่จุดยืนเช่นนี้เริ่มไม่น่าเชื่อถือและถูกโต้แย้งด้วยข้อมูลที่แตกต่าง ไม่มีหลักฐานที่น่าเชื่อถือเลยว่าโทษประหารมีผลในเชิงป้องปรามเป็นพิเศษต่ออาชญากรรม บรรดาผู้นำการเมืองจำนวนมากขึ้นยอมรับความเห็นดังกล่าว ตามข้อมูลที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้

รัฐหลายแห่งที่ยังคงใช้โทษประหาร ไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานและแนวทางป้องกันระหว่างประเทศในด้านการใช้โทษประหาร และในปี 2556 มีรายงานการไต่สวนคดีที่ไม่เป็นธรรมอย่างชัดเจนและการประหารชีวิตบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีในขณะที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด รายงานยังเน้นย้ำถึงการปกปิดข้อมูลการใช้โทษประหารเป็นความลับในหลายประเทศ รัฐบาลหลายแห่งยังคงเพิกเฉยต่อมาตรฐานกฎหมายระหว่างประเทศ ที่กำหนดให้ต้องมีการแจ้งให้ครอบครัวและทนายความทราบล่วงหน้าก่อนจะมีการประหารชีวิต

การใช้โทษประหารชีวิต ปี 2556

“แม้จะมีแนวโน้มชัดเจนที่มุ่งสู่การยกเลิกโทษประหารทั่วโลก แต่เป็นเรื่องน่าเสียดายที่เรายังต้องรำลึกถึงวันสำคัญดังกล่าว”

Christof Heyns ผู้รายงานพิเศษว่าด้วยการสังหารนอกกระบวนการกฎหมาย
การสังหารอย่างรวบรัดหรือโดยพลการ
และ Juan E. Mendez ผู้รายงานพิเศษว่าด้วยการทรมานและการปฏิบัติ
หรือการลงโทษอื่นๆ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี

10 ตุลาคม 2556 วันต่อต้านโทษประหารชีวิตสากล

พัฒนาการเกี่ยวกับการใช้โทษประหารในระดับโลกในปี 2556 ยืนยันว่ายังมีการใช้โทษดังกล่าวแต่จำกัดอยู่เพียงประเทศส่วนน้อยไม่กี่ประเทศ แม้ว่าจะมีเพียง 9 ประเทศที่มีการประหารชีวิตอย่างต่อเนื่องในแต่ละปีในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ บังคลาเทศ จีน อิหร่าน อิรัก เกาหลีเหนือ ซาอุดีอาระเบีย ซูดาน สหรัฐอเมริกา และเยเมน และมีแนวโน้มค่อนข้างชัดเจนที่จะยกเลิกโทษประหาร แต่ต้องยอมรับว่ามีความถดถอยที่ร้ายแรงเกิดขึ้น เพราะมีรายงานการรื้อฟื้นการประหารชีวิตในอินโดนีเซีย คูเวต ไนจีเรีย และเวียดนาม รวมทั้งการเพิ่มขึ้นอย่างมากของการประหารชีวิตในอิหร่าน และอิรักในปีที่ผ่านมา

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลบันทึกข้อมูลการประหารชีวิตได้ใน 22 ประเทศ¹

จำนวนการประหารชีวิตที่ยืนยันได้อยู่ที่ 778 ครั้ง เพิ่มขึ้น 14% เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2555 ซึ่งมีการประหารชีวิต 682 ครั้งใน 21 ประเทศ ตัวเลขการประหารชีวิต 778 ครั้งยังไม่รวมการประหารชีวิตหลายพันครั้งที่เกิดขึ้นในจีน ซึ่งถือว่ามีจำนวนมากกว่าการประหารชีวิตทั่วโลกรวมกัน หากไม่นับรวมประเทศจีน เกือบ 80% ของการประหารชีวิตทั่วโลกเท่าที่มีรายงาน เกิดขึ้นแค่ในสามประเทศ ได้แก่ อิหร่าน อิรัก และซาอุดีอาระเบีย

แม้จะมีความถดถอยดังกล่าว แต่มีรายงานข้อมูลความก้าวหน้าของการยกเลิกโทษประหารในทุกภูมิภาคทั่วโลก แม้ว่าสหรัฐอเมริกา จะยังคงเป็นประเทศเดียวในทวีปอเมริกาที่ยังมีการประหารชีวิตในปี 2556 โดยการประหารชีวิตที่เกิดขึ้นใน

รัฐเทศคิดเป็นจำนวน 41% ของการประหารชีวิตที่มีทั้งหมดในภูมิภาค และจำนวนการประหารชีวิตในสหรัฐอเมริกา ลดลงอย่างต่อเนื่อง เมื่อเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา แเมริแลนด์กลายเป็นรัฐที่ 18 ในสหรัฐอเมริกาที่ยกเลิกโทษประหาร เป็นครั้งแรกนับแต่แอมนเนสตี อินเตอร์เนชันแนลเริ่มเก็บข้อมูลที่ไม่ปรากฏว่ามีนักโทษประหารอยู่เลยในประเทศ เกรนาดา กัวเตมาลา และเซนต์ลูเชีย ซึ่งเป็นผลมาจากการลดโทษสำหรับนักโทษประหารที่ยังเหลืออยู่

ไม่มีรายงานการประหารชีวิตในยุโรปและเอเชียกลางในปี 2556 เป็นครั้งแรกนับแต่ปี 2552 การใช้กลไกตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายเพื่อตรวจสอบคำตัดสินลงโทษประหารชีวิตในเบนิิน คอโมโรส กานา และเซียร์ราลีโอน ทำให้เกิดโอกาสอย่างเป็นทางการที่จะนำไปสู่การยกเลิกโทษประหาร

เป็นอีกครั้งหนึ่งที่ปากีสถานชะลอการบังคับใช้โทษประหาร และเป็นปีที่สองติดต่อกันที่ไม่มีการบังคับใช้โทษประหารในสิงคโปร์เลย โดยมีการลดโทษนักโทษหกคนภายหลังการทบทวนกฎหมายที่มีระวางโทษประหารชีวิตสถานเดียวเมื่อปี 2555 ในขณะที่ศาลประชาชนสูงสุดของจีนได้ออกแนวปฏิบัติด้านกฎหมาย เพื่อประกันให้มีการคุ้มครองในเชิงขั้นตอนปฏิบัติมากขึ้นต่อคดีที่มีโทษประหาร และประกาศแผนการยุติการปลุกถ่ายอวัยวะจากอวัยวะของนักโทษที่ถูกประหารภายในกลางปี 2557

แนวโน้มระดับโลกที่มุ่งสู่การยกเลิกโทษประหารชีวิตปี 2556

- สหรัฐอเมริกา ยังคงเป็นประเทศเดียวในทวีปอเมริกาที่มีการประหารชีวิต
- เบลารุสไม่มีการประหารชีวิตเลย ส่งผลให้ยุโรปและเอเชียกลางเป็นเขตปลอดการประหารชีวิตอย่างสิ้นเชิง
- สหรัฐอเมริกา เป็นประเทศเดียวจากรัฐภาคี 56 รัฐขององค์การว่าด้วยความมั่นคงและความร่วมมือในยุโรป (Organization for Security and Co-operation in Europe) ที่ยังมีการประหารชีวิต
- รัฐภาคี 5 จาก 54 รัฐของสหภาพแอฟริกา (African Union) ยังมีการประหารชีวิต ได้แก่ บอตสวานา ไนจีเรีย โซมาเลีย ซูดานใต้ และซูดาน ส่วนรัฐภาคี 37 รัฐยกเลิกโทษประหารทั้งในทางนิตินัยหรือพฤตินัย
- รัฐภาคี 7 จาก 21 รัฐ² ของสันนิบาตรัฐอาหรับ (League of Arab States) ยังมีการประหารชีวิต ได้แก่ อิรัก คูเวต ปาเลสไตน์ ซาอุดีอาระเบีย โซมาเลีย ซูดาน และเยเมน

- มีการประหารชีวิตในรัฐภาคี 3 จาก 10 รัฐของสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations) ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และเวียดนาม
- รัฐภาคี 5 จาก 54 รัฐของเครือจักรภพ (Commonwealth) ยังมีการประหารชีวิต ได้แก่ บังคลาเทศ บอตสวานา อินเดีย มาเลเซีย และไนจีเรีย
- ญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา เป็นสองประเทศจากสมาชิกประเทศอุตสาหกรรม (G8) ที่ยังมีการประหารชีวิต
- รัฐภาคี 173 จาก 193 รัฐขององค์การสหประชาชาติไม่มีการประหารชีวิตเลย ในปี 2556

ลัตเวีย โปแลนด์ และกีนีบิสเซาได้ลงนามเป็นรัฐภาคีของพิธีสารเลือกรับฉบับที่สองของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights-ICCPR) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อยกเลิกโทษประหาร เมื่อวันที่ 19 เมษายน, 12 กรกฎาคม และ 24 กันยายนตามลำดับ เมื่อวันที่ 24 กันยายน แองโกลาได้ลงนามในสนธิสัญญาฉบับนี้

มีการบันทึกข้อมูลการลดโทษหรือภัยโทษสำหรับโทษประหารใน 32 ประเทศ ได้แก่ อัฟกานิสถาน, บังคลาเทศ, บอตสวานา, กานา, เกรนาดา, กัวเตมาลา, กายอานา, อินเดีย, อินโดนีเซีย, อิหร่าน, จาเมกา, ญี่ปุ่น, เคนยา, คูเวต, เลบานอน, มาเลเซีย, มัลดีฟส์, มาลี, โมร็อกโก/เวสเทิร์นสะฮารา, ไนจีเรีย, เซนต์ลูเชีย, ซาอุดีอาระเบีย, สิงคโปร์, โซมาเลีย, เกาหลีใต้, ศรีลังกา, ไต้หวัน, ตรินิแดดและโตเบโก, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์, สหรัฐอเมริกา, เยเมน และแซมเบีย

มีข้อมูลการล้างมลทิน³ ในหกประเทศ ได้แก่ อัฟกานิสถาน, บังคลาเทศ, อียิปต์, อินเดีย, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และสหรัฐอเมริกา

มีการก่อตั้งกลุ่มสมาชิกรัฐสภากลุ่มใหม่ ๆ ที่ต่อต้านโทษประหารขึ้นมาในประเทศ อิตาลี, จอร์แดน, โมร็อกโก, และสวิตเซอร์แลนด์

ตัวเลขระดับโลก

มีรายงานว่ามีการประหารชีวิตในอย่างน้อย 22 ประเทศในปี 2556 ไม่เป็นที่ชัดเจนว่ามีการประหารชีวิตในประเทศที่เกิดความไม่สงบ อย่างเช่น ซีเรีย หรือโม⁴ ในปี 2555 มีรายงานว่า 21 ประเทศได้บังคับใช้โทษประหาร

ตัวเลขต่อไปนี้สะท้อนถึงการลดลงอย่างมีนัยสำคัญในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา ในปี 2537 37 ประเทศยังคงมีการประหารชีวิต และลดเหลือ 25 ประเทศในปี 2547

การประหารชีวิตที่มีการรายงาน ปี 2556

อัฟกานิสถาน (2), บังคลาเทศ (2), บอตสวานา (1), จีน (+), อินเดีย (1), อินโดนีเซีย (5), อิหร่าน (369+), อิรัก (169+), ญี่ปุ่น (8), คูเวต (5), มาเลเซีย (2+), ไนจีเรีย (4), เกาหลีเหนือ (+), เขตปกครองปาเลสไตน์⁵ (3+, บริเวณฉนวนกาซาที่อยู่ใต้การปกครองของกลุ่มฮามัส), ซาอุดีอาระเบีย (79+), โซมาเลีย (34+; 15+ รัฐบาลสหพันธรัฐและ 19+ พันด์แลนด์), ซูดานใต้ (4+), ซูดาน (21+), ไต้หวัน (6), สหรัฐอเมริกา (39), เวียดนาม (7+), เยเมน (13+)

มีข้อมูลว่ามีการประหารชีวิตอย่างน้อย 778 ครั้งทั่วโลกในปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นจากปี 2555 จำนวน 96 ครั้ง โดยการประหารชีวิตที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในไม่กี่ประเทศ ได้แก่ อิรักและอิหร่าน โดยในอิรักมีรายงานการประหารชีวิตเพิ่มขึ้นเกือบ 30% โดยมีการประหารชีวิตอย่างน้อย 169 คน ในอิหร่านมีตัวเลขอย่างเป็นทางการว่ามีการประหารชีวิตอย่างน้อย 369 คน แต่ตัวเลขอย่างไม่เป็นทางการคาดว่าจะมีการประหารชีวิตหลายร้อยคน หากไม่นับรวมประเทศจีน เกือบ 80% ของการประหารชีวิตเท่าที่มีรายงานทั่วโลก เกิดขึ้นในแค่สามประเทศ ได้แก่ อิหร่าน อิรัก และซาอุดีอาระเบีย

อย่างไรก็ดี ตัวเลขเหล่านี้ยังไม่รวมผู้ที่ถูกประหารอีกหลายพันคนในจีน นับแต่ปี 2552 แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลยุติการตีพิมพ์ตัวเลขประมาณสถิติการใช้โทษประหารในจีน เนื่องจากทางการจีนถือว่าข้อมูลเกี่ยวกับการใช้โทษประหารเป็นความลับของรัฐ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลได้เรียกร้องอีกครั้งเพื่อให้ทางการจีนตีพิมพ์เผยแพร่ตัวเลขผู้ต้องโทษประหารและผู้ที่ถูกประหารในแต่ละปี ทั้งนี้เพื่อยืนยันข้ออ้างของรัฐบาลที่ว่า การใช้โทษประหารในจีนลดลงอย่างมากนับแต่ปี 2550

ตัวเลขการใช้โทษประหารอย่างเป็นทางการมีอยู่ในไม่กี่ประเทศ ในเบลารุส จีน และ เวียดนาม รัฐบาลยังคงจัดให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้โทษประหารเป็นความลับทางราชการ ในหลายประเทศแทบไม่มีข้อมูลใด ๆ เลยในเรื่องนี้ โดยเฉพาะอียิปต์ เอิริเทรีย มาเลเซีย เกาหลีเหนือ และซีเรีย เนื่องจากการควบคุมของรัฐและ/หรือความไร้เสถียรภาพทางการเมือง มีความเป็นไปได้ว่ามีการประหารชีวิตตามคำสั่งศาลในซีเรีย แต่ไม่สามารถยืนยันข้อมูลได้ในรายงานฉบับนี้

ในอินเดีย อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น มาเลเซีย และซูดานใต้ รวมทั้งบางกรณีในอิหร่าน ทั้งตัวนักโทษ ครอบครัว และทนายความไม่ได้รับแจ้งข้อมูลก่อนจะมีการประหารชีวิต ในบอตสวานา อินเดีย และไนจีเรีย และบางกรณีในอิหร่านและซาอุดีอาระเบีย ทางการจะไม่มอบศพของนักโทษคืนให้กับครอบครัวเพื่อทำพิธีฝัง ทั้งไม่มีการแจ้งให้ทราบว่าจะนำไปฝังที่ใด

คำตัดสินลงโทษประหารชีวิตที่มีการรายงาน ปี 2556

อัฟกานิสถาน (174), แอลจีเรีย (40+), บาฮามาส (2), บังคลาเทศ (220+), บาร์เบโดส (2), เบลารุส (4+), บุร์กินาฟาโซ (1+), จีน (+), สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก (26+), อียิปต์ (109+), เอิริโอเปีย (8+), แกมเบีย (4), กานา (14), กายอานา (6+), อินเดีย (72+), อินโดนีเซีย (16+), อิหร่าน (91+), อิรัก (35+), ญี่ปุ่น (5), จอร์แดน (7+), เคนยา (11+), คูเวต (6+), ลาว (3+), เลบานอน (7+), เลโซโท (1+), ไลบีเรีย (1), ลิเบีย (18+), มัลดีฟส์ (13), มาเลเซีย (76+), มาลี (7+), มอริเตเนีย (2+), โมร็อกโก/เวสเทิร์นสะฮารา (10), นีแฉร์ (12), ไนจีเรีย (141+), เกาหลีเหนือ (+), ปากีสถาน (226+), เขตปกครองปาเลสไตน์ (14+: 13+ บริเวณฉนวนกาซาที่อยู่ใต้การปกครองของกลุ่มฮามัส; 1+ เขตปกครองปาเลสไตน์ในเวสต์แบงก์), กาตาร์ (6), ซาอุดีอาระเบีย (6+), เซียร์ราลีโอน (1), สิงคโปร์ (1+), โซมาเลีย (117+: 8+ รัฐบาลสหพันธรัฐ; 81+ พันด์แลนด์; 28+ ในโซมาลีแลนด์), เกาหลีใต้ (2), ซูดานใต้ (16+), ศรีลังกา (13+), ซูดาน (29+), ไต้หวัน (7), แทนซาเนีย (7+), ไทย (50+), ตรินิแดดและโตเบโก (5+), ตูนิเซีย (5+), สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (16+), สหรัฐอเมริกา (80), เวียดนาม (148+), เยเมน (3+), แชมเบีย (9+), ซิมบับเว (16)

มีข้อมูลว่ามีผู้ต้องโทษประหารอย่างน้อย 1,925 คนใน 57 ประเทศในปี 2556 เป็นตัวเลขที่เพิ่มขึ้นจากปี 2555 (มีผู้ต้องโทษประหารอย่างน้อย 1,722 คนใน 58 ประเทศ)

การเพิ่มขึ้นอย่างมากของจำนวนผู้ต้องโทษประหารเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2555 เกิดขึ้นในประเทศอัฟกานิสถาน บังคลาเทศ ไนจีเรีย และโซมาเลีย

จนถึงสิ้นปี 2556 มีจำนวนนักโทษประหารทั่วโลกอยู่ที่ 23,392 คน

วิธีการที่ใช้ในการประหารชีวิตมีดังต่อไปนี้ การตัดศีรษะ (ซาอุดีอาระเบีย) ช็อตด้วยไฟฟ้า (สหรัฐอเมริกา)แขวนคอ (อัฟกานิสถาน, บังคลาเทศ, บอตสวานา, อินเดีย, อิหร่าน, อิรัก, ญี่ปุ่น, คูเวต, มาเลเซีย, ไนจีเรีย, เขตปกครองปาเลสไตน์ (บริเวณฉนวนกาซาที่อยู่ใต้การปกครองของกลุ่มฮามัส), ซูดานใต้, ซูดาน) การฉีดยาพิษ (จีน, เวียดนาม, สหรัฐอเมริกา) และยิงเป้า (จีน, อินโดนีเซีย, เกาหลีเหนือ, ซาอุดีอาระเบีย, โซมาเลีย, ไต้หวัน, เยเมน)

เช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา ไม่มีรายงานการประหารชีวิตตามคำสั่งศาลโดยการขว้างก้อนหิน⁶ แต่มีการประหารชีวิตต่อหน้าสาธารณะในอิหร่าน เกาหลีเหนือ ซาอุดีอาระเบีย และโซมาเลีย

มีผู้ถูกประหารอย่างน้อยสามคนในซาอุดีอาระเบีย โดยพวกเขาถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดขณะที่มีอายุไม่ถึง 18 ปี และน่าจะมีการประหารชีวิตนักโทษที่เป็นเยาวชนในอิหร่านและเยเมน การประหารชีวิตผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีในขณะที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด เป็นการละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศ โดยทั่วไปมักมีการโต้แย้งเกี่ยวกับอายุที่แท้จริงของผู้กระทำความผิด หากไม่มีหลักฐานปรากฏอย่างชัดเจน เช่น สุนัขเป็นต้น⁷ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลยังคงมีความกังวลเกี่ยวกับการคุมขังนักโทษที่ ต้องโทษประหารซึ่งเป็นเยาวชนขณะที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ในประเทศอิหร่าน มัลดีฟส์ ไนจีเรีย ปากีสถาน และเยเมน

ในประเทศส่วนใหญ่ที่มีคำตัดสินลงโทษประหารหรือมีการประหารชีวิต มักเป็นการสั่งลงโทษประหารภายหลังกระบวนการไต่สวนที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการพิจารณาที่ดีที่เป็นธรรมระหว่างประเทศ ในหลายประเทศ มีการตัดสินลงโทษโดยอาศัย “คำรับสารภาพ” ซึ่งอาจได้มาจากการทรมานหรือการปฏิบัติอย่างโหดร้าย โดยเฉพาะในประเทศอัฟกานิสถาน, จีน, อิหร่าน, อิรัก, เกาหลีเหนือ, ปากีสถาน, เขตปกครองปาเลสไตน์ (บริเวณฉนวนกาซาที่อยู่ใต้การปกครองของกลุ่มฮามัส) และซาอุดีอาระเบีย ในอิหร่านและอิรัก มีการนำ “คำรับสารภาพ” ในบางคดีเหล่านี้มาออกอากาศทางโทรทัศน์ก่อนการไต่สวนคดีจะเริ่มขึ้น ซึ่งยังเป็นการละเมิดสิทธิของจำเลยที่จะได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์

ยังคงมีการใช้กฎหมายที่มีระวางโทษประหารชีวิตสถานเดียวในอิหร่าน, เคนยา, มาเลเซีย, ไนจีเรีย, ปากีสถาน และสิงคโปร์ กฎหมายที่มีระวางโทษประหารชีวิตสถานเดียวเป็นมาตรการที่ไม่สอดคล้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เนื่องจากไม่เปิดโอกาสให้พิจารณาเงื่อนไขแวดล้อมหรือเงื่อนไขอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวจำเลยและการกระทำความผิดดังกล่าว

ยังคงมีผู้ที่ต้องโทษประหารหรือถูกประหารเพียงเพราะกระทำความผิดที่ไม่ได้เกี่ยวกับการฆ่าโดยเจตนา ซึ่งย่อมไม่อาจถือเป็น “อาชญากรรมร้ายแรงที่สุด” ตามข้อ 6 ของ ICCPR ได้ มีการนำโทษประหารมาใช้กับความผิดด้านยาเสพติดในหลายประเทศ รวมทั้งจีน, อินโดนีเซีย, อิหร่าน, ลาว, มาเลเซีย, ปากีสถาน, กาตาร์, ซาอุดีอาระเบีย, สิงคโปร์, ไทย, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์, เวียดนาม และเยเมน

ความผิดที่ต้องโทษประหารชีวิตอื่น ๆ ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้เป็น “อาชญากรรมร้ายแรงที่สุด” ซึ่งเกิดขึ้นในปี 2556 ได้แก่ “การผิดประเวณี” (ซาอุดีอาระเบีย) และ “การหมิ่นศาสนา” (ปากีสถาน) อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (จีน, เกาหลีเหนือ, เวียดนาม) การข่มขืนกระทำชำเรา (อิหร่าน, คูเวต, โซมาเลีย, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์) และ “การลักทรัพย์ที่ใช้ความรุนแรง รูปแบบต่าง ๆ” (เคนยา, ไนจีเรีย, ซาอุดีอาระเบีย, ซูดาน) นอกจากนี้ยังมีการใช้โทษประหารกับความผิดอื่น ๆ อย่างเช่น “ขบถ” “ความผิดต่อความมั่นคงของชาติ” “ความร่วมมือ” กับหน่วยงานต่างประเทศ และ “ความผิดต่อรัฐ” (อย่างเช่น “*moharebeh*” – การเป็นปรปักษ์ต่อพระเจ้าในอิหร่าน) ซึ่งอาจไม่ได้ทำให้เกิดการสูญเสียชีวิต ในประเทศต่าง ๆ ทั้งเลบานอน เกาหลีเหนือ และเขตปกครองปาเลสไตน์ (เขตปกครองปาเลสไตน์ เวสต์แบงก์; บริเวณฉนวนกาซาที่อยู่ใต้การปกครองของกลุ่มฮามัส) ในเกาหลีเหนือ มักมีการใช้โทษประหารแม้ว่าความผิดตามข้อกล่าวหาไม่รุนแรงถึงขั้นที่จะต้องโทษประหารตามกฎหมายในประเทศ

เป็นทราบกันว่าการขยายขอบเขตการใช้โทษประหาร ซึ่งขัดแย้งกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ทั้งในแอลจีเรีย, บาห์เรน, บังคลาเทศ, อินเดีย, ไนจีเรีย, ปาปัวนิวกินี, ซูดาน และสหรัฐอเมริกา (รัฐมิสซิสซิปปี)

สิ่งที่น่ากังวลอย่างต่อเนื่องคือการใช้โทษประหารโดยศาลพิเศษและศาลทหาร ซึ่งบางกรณีเป็นการลงโทษพลเรือนในประเทศต่าง ๆ อย่างเช่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก, อียิปต์, เลบานอน, ลิเบีย, เขตปกครองปาเลสไตน์ (เขตปกครองปาเลสไตน์ เวสต์แบงก์; บริเวณฉนวนกาซาที่อยู่ใต้การปกครองของกลุ่มฮามัส) และโซมาเลีย ส่วนในแอลจีเรีย, บังคลาเทศ, บุร์กินาฟาโซ, จอร์แดน, เลบานอน, ลิเบีย, เขตปกครองปาเลสไตน์ (บริเวณฉนวนกาซาที่อยู่ใต้การปกครองของกลุ่มฮามัส) และโซมาเลีย ประชาชนถูกลงโทษประหารจากการได้สวนคดีลับหลังจำเลย

ภาพรวมภูมิภาค

ทวีปอเมริกา

สหรัฐอเมริกา เป็นประเทศเดียวในทวีปอเมริกาที่ยังคงมีการประหารชีวิตในปี 2556 ซึ่งเป็นเช่นนี้ทุกปี ยกเว้นหนึ่งปีในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา⁸ การใช้โทษประหารลดลงเล็กน้อยในภูมิภาคนี้เมื่อเทียบกับปีที่แล้ว และมีรัฐแมริแลนด์ซึ่งเป็นอีกรัฐหนึ่งที่ยกเลิกโทษประหารเมื่อเดือนพฤษภาคม รวมทั้งอีกสามประเทศในเขตอนุภูมิภาคแคริบเบียน ได้แก่ **เกรนาดา กัวเตมาลา และเซนต์ลูเชีย** ซึ่งไม่มีรายงานจำนวนนักโทษในแดนประหารเลยเป็นครั้งแรกนับแต่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลเริ่มบันทึกข้อมูล

ภูมิภาคแคริบเบียนยังคงเป็นเขตปลอดการประหารชีวิต อัตราการฆาตกรรมที่สูงอย่างต่อเนื่องในบางประเทศ อย่างเช่น **บาฮามาส และตรินิแดดและโตเบโก** ส่งผลให้มีเสียงเรียกร้องให้ทางการสนับสนุนศักยภาพการทำงานของตำรวจในการสอบสวนและป้องกันการฆาตกรรม และเรียกร้องให้ศาลลงโทษผู้กระทำผิด

จำนวนการประหารชีวิตในสหรัฐอเมริกา ลดลงอีกครั้ง โดยลดลงประมาณ 10% จากการประหารชีวิต 43 ครั้งในปี 2555 เมื่อปีที่แล้ว มีการประหารชีวิต 39 ครั้งใน 9 รัฐ โดย 82% เกิดขึ้นในรัฐทางใต้ เฉพาะรัฐเท็กซัสมีการประหารชีวิตคิดเป็น 41% ของการประหารชีวิตทั้งหมด โดยเพิ่มขึ้นจาก 34% ในปี 2555

แม้ว่าจำนวนรัฐที่มีการประหารชีวิตยังคงเท่ากับปีที่ผ่านมา แต่มีสี่รัฐที่รื้อฟื้นการประหารชีวิตในปี 2556 หลังจากที่ยกเว้นมาในปี 2555 (แอละแบมา, จอร์เจีย, มิสซูรี และเวอร์จิเนีย) แต่ก็มีรัฐอีกสี่แห่งที่มีการประหารชีวิตในปี 2555 แต่ไม่มีการประหารชีวิตในปี 2556 (มิสซิสซิปปี, เซาท์ดาโคตา, เดลาแวร์, โอไดโฮ) ในเดือนตุลาคม 2556 ศูนย์ข้อมูลโทษประหาร (Death Penalty Information Center) จากสหรัฐอเมริกา รายงานว่า ศาลในพื้นที่มีส่วนรับผิดชอบต่อการตัดสินประหารชีวิตน้อยมาก ยกตัวอย่างเช่น นักโทษกว่า 1,300 คนที่ถูกประหารนับแต่ปี 2519 ต้องโทษประหารจากคำตัดสินของศาลในระดับพื้นที่เพียง 15% ในสหรัฐอเมริกา⁹

ศูนย์ข้อมูลโทษประหารรายงานว่ามีคำตัดสินลงโทษประหาร 80 ครั้งในสหรัฐอเมริกา ในปี 2556 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 77 ครั้งในปี 2555 การใช้โทษประหารยังมีสัดส่วน

ค่อนข้างต่ำกว่าในช่วงทศวรรษก่อนหน้านี้ กล่าวคือมีคำตัดสินลงโทษประหาร 138 คดี ในปี 2547 และลดลงอย่างมากจากทศวรรษ 1990 โดยจำนวนโทษประหารโดยเฉลี่ยในขณะนั้นอยู่ที่เกือบ 300 คดี

โทษประหารในสหรัฐอเมริกา ปี 2556¹⁰

การประหารชีวิต 39 ครั้ง: แอลาบามา (1), แอริโซนา (2), ฟลอริดา (7), จอร์เจีย (1), โอไฮโอ (3), โอคลาโฮมา (6), มิสซูรี (2), เทกซัส (16) และเวอร์จิเนีย (1)

คำตัดสินลงโทษประหาร 80 ครั้ง: แอลาบามา (5), แอริโซนา (3), แคลิฟอร์เนีย (24), ฟลอริดา (15), จอร์เจีย (1), อินเดียนา (3), มิสซูรี (3), มิสซิสซิปปี (2), นอร์ทแคโรไลนา (1), เนวาดา (2), โอไฮโอ (4), โอคลาโฮมา (1), เพนซิลเวเนีย (4), เทกซัส (9), วอชิงตัน (1), รัฐบาลกลาง (1), ทหาร (1)

นักโทษประหาร 3,108 คน ประกอบด้วย 731 คนในแคลิฟอร์เนีย, 412 ในฟลอริดา, 298 ในเทกซัส, 198 ในเพนซิลเวเนีย และ 197 ในแอลาบามา

ไม่มีคำสั่งของฝ่ายบริหารให้ลดโทษประหาร มีการล้างมลทิน 1 ครั้ง และมีการล้างมลทินหลังนักโทษเสียชีวิตแล้ว 3 ครั้ง

มีคำตัดสินลงโทษประหารครั้งใหม่น้อย 15 คดีในทุกพื้นที่ของทวีปอเมริกา สองคดีในบาฮามาส สองคดีในบาร์เบโดส อย่างน้อยหกคดีในกายอานา และอย่างน้อยห้าคดีในตรินิแดดและโตเบโก ซึ่งถือว่าเพิ่มขึ้นไม่มากจากเมื่อปี 2555 ซึ่งมีคำตัดสินลงโทษประหารครั้งใหม่น้อย 12 คดี แต่ไม่มีการประหารชีวิตหรือไม่มีคำตัดสินลงโทษประหารเลยในแอนติกาและบาร์บูดา, เบลีซ, คิวบา, โดมินิกา, เกรนาดา, กัวเตมาลา, จาเมกา, เซนต์คิตส์และเนวิส, เซนต์ลูเชีย, เซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์ และซูรินาเม จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม ไม่มีข้อมูลว่ามีนักโทษประหารเลยในคิวบา, โดมินิกา, เกรนาดา, กัวเตมาลา, เซนต์ลูเชีย และซูรินาเม

การใช้โทษประหารในสหรัฐอเมริกา ที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ไม่เพียงเป็นผลมาจากการลดลงของการประหารชีวิตและคำตัดสินลงโทษประหารเมื่อเปรียบเทียบกับหลายทศวรรษที่ผ่านมา แต่ยังรวมถึงมาตรการยกเลิกการใช้โทษประหารในกฎหมายระดับรัฐในเดือนพฤษภาคม รัฐแมริแลนด์กลายเป็นรัฐที่ 18 ที่ยกเลิกโทษประหาร และเป็นรัฐที่ 4 ในช่วงห้าปีที่ผ่านมา¹¹ มีการพิจารณาร่างกฎหมายเพื่อยกเลิกโทษประหาร

เช่นกัน แต่ไม่ผ่านการพิจารณา ในอีกหกรัฐ ได้แก่ โคโลราโด, อินเดียนา, มอนทานา, เนบราสกา, โอเรกอน และวอชิงตัน

โทษประหารในสหรัฐอเมริกา ยังคงเต็มไปด้วยปัญหาความผิดพลาด ความลักลั่น การเลือกปฏิบัติด้านเชื้อชาติ และในหลายกรณี แสดงถึงการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือมาตรการป้องกันระหว่างประเทศ

โทษประหารและอาการจิตพิการ

มาตรฐานระหว่างประเทศว่าด้วยการใช้โทษประหารกำหนดไม่ให้มีการใช้โทษประหารกับบุคคลที่มีอาการจิตพิการ แต่สหรัฐอเมริกา ก็ยังคงเพิกเฉยกับมาตรการคุ้มครองดังกล่าว

รัฐฟลอริดาได้ประหารชีวิต **John Ferguson** เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม แม้ว่าเขามีอาการป่วยทางจิตมาหลายทศวรรษ ซึ่งเป็นมาตั้งแต่ก่อนที่เขาจะกระทำความผิด โดยมีการตรวจพบอาการจิตเภทในตัวเขาเมื่อปี 2514 และในปี 2518 จิตแพทย์ที่แต่งตั้งโดยศาลมีความเห็นว่าเขาป่วยด้วยอาการทางจิตอย่างรุนแรง ส่งผลให้กลายเป็นบุคคลอันตราย และมีความหมายว่า “ไม่ควรปล่อยตัวเขาไม่ว่าภายใต้เงื่อนไขใด ๆ” ออกจากโรงพยาบาลประสาทที่มีการรักษาความปลอดภัยสูงสุด อย่างไรก็ตาม มีการปล่อยตัวเขาออกมา และภายในสามปีเขาต้องกลายเป็นนักโทษประหารในคดีฆาตกรรมแปดคดี แม้ระหว่างอยู่ในแดนประหาร แพทย์ในเรือนจำยังคงตรวจพบว่าเขามีอาการทางจิตร้ายแรงอย่างต่อเนื่อง

ในวันที่ 21 สิงหาคม ศาลอุทธรณ์ภาค 5 (Court of Appeals for the Fifth Circuit) ของสหรัฐอเมริกา มีความเห็นว่า **Scott Panetti** นักโทษในแดนประหารของรัฐเท็กซัสมีสุขภาพแข็งแรงพอที่จะเข้ารับการประหารชีวิต และยกคำร้องที่อ้างว่าเขาไม่สามารถที่จะทำความเข้าใจต่างให้ตนเองได้ในระหว่างการไต่สวนคดีเมื่อปี 2538 Scott Panetti ถูกศาลสั่งประหารชีวิตจากการฆาตกรรมพ่อตาและแม่ยายเมื่อปี 2535 หลายปีหลังจากที่แพทย์ตรวจพบว่าเขาป่วยด้วยอาการจิตเภท เขาเคยเข้ารับการรักษอาการทางจิตที่โรงพยาบาล รวมทั้งอาการไบโพลาร์และจิตเภท ต่างกรรมต่างวาระกันก่อนที่จะกระทำความผิด

มีการขัดขวางการประหารชีวิต **Warren Hill** ได้สามชั่วโมงก่อนถึงกำหนดที่จะต้องประหารเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคมในรัฐจอร์เจีย สืบเนื่องจากการฟ้องคดีต่อ

รัฐเกี่ยวกับขั้นตอนการฉีดยาพิษ แม้ว่าผู้ชำนาญการทั้งหมดเจ็ดท่านได้ประเมินตัวนาย Warren Hill และระบุว่า เขามี “อาการด้อยพัฒนาทางจิต” แต่ในขณะนั้นยังไม่ได้เป็นเหตุผลที่มีน้ำหนักมากพอที่จะหยุดยั้งการประหารชีวิต ในสหรัฐอเมริกา มีการห้ามการประหารบุคคลที่มี “อาการด้อยพัฒนาทางจิต” ตั้งแต่ปี 2545 แต่ยังคงมีความกังวลเกี่ยวกับการบังคับใช้ตามคำสั่งของศาลสูงสุดแห่งสหรัฐอเมริกา

หนึ่งปีก่อนหน้านั้นเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2555 ผู้รายงานพิเศษว่าด้วยการสังหารนอกกระบวนการกฎหมาย การสังหารอย่างรวบรัดหรือโดยพลการ ได้กระตุ้นให้ทางการสหรัฐอเมริกา ยุติการประหารชีวิต Warren Hill โดยเขาได้แสดง “ข้อกังวลเป็นการเฉพาะว่าจอร์เจียกลายเป็นรัฐแห่งเดียวในสหรัฐอเมริกาที่ยังคงกำหนดเงื่อนไขให้แสดงหลักฐานเพื่อยืนยันอาการที่เรียกว่า ‘อาการด้อยพัฒนาทางจิตจนพ้นความสงสัย’ แทนที่จะให้น้ำหนักกับหลักฐานที่มีอยู่เหมือนแนวนิติศาสตร์อื่น ๆ”¹²

เอเชีย-แปซิฟิก

แม้จะมีความถดถอยอยู่บ้างในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกในปีที่แล้ว แต่ก็มีมีความก้าวหน้าในหลายประเทศ แม้แต่ในประเทศที่เคยสนับสนุนโทษประหาร ทำให้เห็นความคืบหน้าอย่างเป็นรูปธรรมของการยกเลิกโทษประหาร

มีข้อมูลว่ามีการประหารชีวิตใน 10 ประเทศ เพิ่มขึ้นจากปี 2555 จำนวนสองประเทศเป็นอีกครั้งหนึ่งที่จีนมีการประหารชีวิตเป็นจำนวนมากกว่าการประหารชีวิตทั่วโลก รวมกัน แต่เราไม่สามารถแสดงภาพรวมที่แท้จริงของการใช้โทษประหารในจีนได้ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลไม่สามารถยืนยันตัวเลขที่น่าเชื่อถือในประเทศมาเลเซียและเกาหลีเหนือได้ ในเวียดนาม ยังคงมีกฎหมายห้ามตีพิมพ์เผยแพร่ข้อมูลการใช้โทษประหาร และมีแนวโน้มที่จะปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการใช้โทษประหารในประเทศอื่น ๆ เช่นกัน เช่น อินโดนีเซียและอินโดนีเซีย โดยไม่มีการประกาศให้สาธารณะ ญาติ หรือทนายความทราบล่วงหน้าก่อนจะมีการประหารชีวิต

หากไม่นับรวมประเทศจีน แม้จะมีการรื้อฟื้นการประหารชีวิตในอินโดนีเซียและเวียดนาม แต่มีการยืนยันว่ามีการประหารชีวิต 37 ครั้งในปี 2556 น้อยกว่าปี 2555 หนึ่งครั้ง เป็นอีกครั้งหนึ่งที่ปากีสถานสั่งพักการใช้โทษประหาร และไม่มีการประหาร

ชีวิตในสิงคโปร์เลย โดยมีการลดโทษนักโทษทุกคนภายหลังการทบทวนกฎหมายที่มี
ระวางโทษประหารชีวิตสถานเดียวเมื่อปี 2555 ในขณะที่ศาลประชาชนสูงสุดของจีน
ได้ออกแนวปฏิบัติด้านกฎหมาย เพื่อประกันให้มีการคุ้มครองในเชิงขั้นตอนปฏิบัติ
มากขึ้นต่อคดีที่มีโทษประหาร โดยนาย Huang Jiefu อธิบดีรัฐมนตรีสาธารณสุข
ระบุว่าจีนมีเป้าหมายยุติการปลูกถ่ายอวัยวะที่ได้มาจากนักโทษที่ถูกประหารภายใน
กลางปี 2557 บรูไนดารุสซาลาม, ลาว, มัลดีฟส์, มองโกเลีย, พม่า, เกาหลีใต้,
ศรีลังกา และไทยไม่มีการประหารชีวิตเลย อนุภูมิภาคแปซิฟิกยังคงเป็นเขตปลอด
โทษประหารค่อนข้างชัดเจน แม้จะมีความเสี่ยงที่ปาปัวนิวกินีจะรื้อฟื้นการประหาร
ชีวิต

การประหารชีวิตและคำตัดสินลงโทษประหารในเอเชีย-แปซิฟิก

มีรายงานข่าวการประหารชีวิตอย่างน้อย 37 ครั้ง ใน 10 ประเทศในเอเชีย-แปซิฟิก
ได้แก่ อัฟกานิสถาน (2), บังคลาเทศ (2), จีน (+), อินเดีย (1), อินโดนีเซีย (5),
ญี่ปุ่น (8), มาเลเซีย (2+), เกาหลีเหนือ (+), ไต้หวัน (6), เวียดนาม (7+) ไม่นับ
รวมการประหารชีวิตอีกหลายพันครั้งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในจีน

มีคำตัดสินลงโทษประหารเพิ่มเติมอย่างน้อย 1,030 ครั้ง ใน 17 ประเทศในภูมิภาค
นี้ในปี 2556 ได้แก่ อัฟกานิสถาน (174), บังคลาเทศ (220+), จีน (+), อินเดีย (72+),
อินโดนีเซีย (16+), ญี่ปุ่น (5), ลาว (3+), มาเลเซีย (76+), มัลดีฟส์ (13),
เกาหลีเหนือ (+), ปากีสถาน (226+), สิงคโปร์ (1+), เกาหลีใต้ (2), ศรีลังกา (13+),
ไต้หวัน (7), ไทย (50+), เวียดนาม (148+)

มีการขยายขอบเขตการใช้โทษประหารในบังคลาเทศ อินเดีย และปาปัวนิวกินี ใน
หลายประเทศในภูมิภาคนี้ การไต่สวนคดีที่มีโทษประหารชีวิตยังคงเกิดขึ้นในลักษณะ
ที่ละเมิดต่อกฎหมายและมาตรฐานระหว่างประเทศว่าด้วยการใช้โทษประหาร รวมทั้ง
การกำหนดระวางโทษประหารชีวิตสถานเดียว หลายคนถูกตัดสินประหารชีวิตโดยอ้าง
หลักฐานที่ได้มาจากการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย ส่วนพลเมืองต่างชาติยังคง
เป็นผู้ได้รับผลกระทบอย่างมากจากโทษประหารในภูมิภาค ซึ่งยังคงถูกใช้สำหรับกรณี
การกระทำความผิดที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ของ “อาชญากรรมร้ายแรงที่สุด” ตามข้อ 6
ของ ICCPR

ยังคงมีการนำโทษประหารมาใช้กับความผิดด้านยาเสพติดในจีน, อินโดนีเซีย, ลาว,
มาเลเซีย, สิงคโปร์, ไทย และเวียดนาม โดยมีการประหารชีวิตจากคดีประเภทนี้ใน

จีน, อินโดนีเซีย, มาเลเซีย และเวียดนาม ที่จีนและเวียดนามมีคำตัดสินลงโทษประหารสำหรับอาชญากรรมด้านเศรษฐกิจ และจีนเป็นประเทศที่บังคับใช้โทษประหารตามความผิดดังกล่าว

ไม่ปรากฏว่ามีคำตัดสินลงโทษประหารครั้งใหม่ใน **บรูไนดารุสซาลาม** ซึ่งประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญาฉบับใหม่เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม¹³ โดยกำหนดให้ใช้โทษประหารกับการกระทำผิดที่ไม่ถือว่าเป็น “อาชญากรรมร้ายแรงที่สุด” และในบางกรณี การกระทำเช่นนั้นไม่ถือเป็นความผิดทางอาญาด้วยซ้ำ เช่น การผิดประเวณีและการมีเพศสัมพันธ์โดยความยินยอมระหว่างบุคคลเพศเดียวกัน นอกจากนั้น เมื่อพ้นวัยเด็กถือว่าเป็นวัยรุ่น และกฎหมายเปิดโอกาสให้ใช้โทษประหารกับความผิดที่กระทำโดยจำเลยที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

ในวันที่ 14 มีนาคม **อินโดนีเซีย** รื้อฟื้นการประหารชีวิตครั้งใหม่โดยไม่ประกาศให้ทราบล่วงหน้าหลังหยุดไปสี่ปี โดยใช้วิธีการยิงเป้า Adami Wilson ชาวมาลาवीที่ต้องโทษในคดียาเสพติด และในปีนั้นยังมีการประหารชีวิตอีกสี่คน กล่าวคือ Suryadi Swabuana, Jurit bin Abdullah และ Ibrahim bin Ujangin May ในคดีฆาตกรรม และ Muhammad Abdul Hafeez ชาวปากีสถานเมื่อเดือนพฤศจิกายนในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทั้งนี้โดยไม่มีการประกาศล่วงหน้าก่อนจะมีการประหารชีวิตเลย

มีคำตัดสินลงโทษประหารครั้งใหม่อย่างน้อย 16 ครั้ง และเป็นเหตุให้มีนักโทษประหารอย่างน้อย 149 คนจนถึงสิ้นปี โดยกว่าครึ่งเป็นผลมาจากคดียาเสพติด ประมาณครึ่งหนึ่งของนักโทษในแดนประหารซึ่งมีหลายคนเป็นชาวต่างชาติ ต้องโทษเพราะคดียาเสพติด

กระทรวงต่างประเทศยังคงแทรกแซงในคดีที่แรงงานต่างด้าวชาวอินโดนีเซียถูกตัดสินลงโทษประหารชีวิตในต่างประเทศ จากตัวเลขเมื่อเดือนธันวาคมชี้ให้เห็นว่า มีชาวอินโดนีเซีย 247 คนที่ต้องโทษประหารในประเทศอื่น รวมทั้ง 186 คนในมาเลเซีย 36 คนในซาอุดีอาระเบีย 11 คนในจีน และหนึ่งคนในสิงคโปร์¹⁴

หลังการพิจารณาการปฏิบัติตามกติกา ICCPR ของอินโดนีเซีย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแสดงความเสียใจเมื่อเดือนสิงหาคมว่า อินโดนีเซีย “ชะลอการบังคับใช้มาตรการยกเลิกโทษประหารชั่วคราว และรื้อฟื้นการประหารชีวิต คณะกรรมการเสียใจที่มีการใช้โทษประหารกับคดียาเสพติด ซึ่งไม่ตรงกับหลักเกณฑ์ในฐานะเป็น “อาชญากรรมร้ายแรงที่สุด” ตามข้อ 6 ของกติกาฯ”¹⁵

มีคำตัดสินลงโทษประหารครั้งใหม่อย่างน้อยสามครั้งสำหรับคดียาเสพติดใน **ลาว** โดย การประหารชีวิตครั้งสุดท้ายเกิดขึ้นเมื่อปี 2532

มีนักโทษอย่างน้อยสองคนที่ถูกประหารอย่างลับ ๆ ใน **มาเลเซีย** คนหนึ่งถูกประหาร ข้อหาฆ่าคนตายและอีกคนหนึ่งในคดียาเสพติด มีรายงานว่ามีการตัดสินลงโทษประหาร ครั้งใหม่อย่างน้อย 76 ครั้ง โดย 47 ครั้งเกี่ยวข้องกับคดียาเสพติด ในบรรดาผู้ที่ ต้องโทษประหาร 37 คนเป็นพลเมืองต่างชาติ 10 คนเป็นผู้หญิง คาดว่ามีนักโทษอยู่ใน แดนประหาร 992 คนจนถึงสิ้นปี 2556 และมีการลดโทษประหารสี่คดี

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับคำตัดสินลงโทษประหารครั้งใหม่ ใน **พม่า** ในวันที่ 2 มกราคม 2557 ทางการประกาศว่าจะมีการลดโทษผู้ต้องโทษ ประหารทั้งประเทศ ในเดือนตุลาคม สภาผู้แทนราษฎรได้ยกคำร้องให้มีการอภัยโทษ เพื่อแก้ไขรายละเอียดของพระราชบัญญัติว่าด้วยเด็ก พ.ศ. 2536 ซึ่งกำหนดโทษ ประหารกรณีที่เป็นการข่มขืนกระทำชำเราเด็กอายุต่ำกว่า 16 ปี¹⁶

ช่วงที่ผ่านมายังไม่มีการประหารชีวิตใน **สิงคโปร์** มีรายงานว่ามีการตัดสินลงโทษ ประหารครั้งใหม่อย่างน้อยหนึ่งครั้ง และจนถึงสิ้นปีที่แล้วมีผู้ต้องโทษประหารเหลืออยู่ อย่างน้อย 26 คน

ศาลสูงของสิงคโปร์เริ่มพิจารณาคดีของผู้ต้องขัง 32 คนที่ต้องระวางโทษประหาร ชีวิตสถานเดียวจากความผิดด้านยาเสพติดและการฆ่าคนตาย ภายหลังมีการออก พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2555 (พรบ.หมายเลข 32 ของปี 2555) และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมการไต่สวนในทางมิชอบ พ.ศ. 2555 ซึ่ง อนุญาตให้ศาลใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษตามเงื่อนไขที่เหมาะสม

ศาลได้พิจารณาและลดโทษประหารเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตพร้อมโทษเชียน จำนวน 5 คดี ได้แก่ Jabing Kho ได้รับการลดโทษเมื่อวันที่ 30 เมษายน Fabian Adiu Edwin วันที่ 16 กรกฎาคม Bijukumar Remadevi Nair Gopinathan วันที่ 28 สิงหาคม Kamrul Hasan Abdul Quddus วันที่ 12 พฤศจิกายน และ Wang Wenfeng วันที่ 13 พฤศจิกายน

นอกจากนี้ Yong Vui Kong ได้รับการเปลี่ยนโทษประหารในคดียาเสพติด เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน ในขณะที่ Abdul Haleem bin Abdul Karim และ Chum Tat Suan ได้รับการลดโทษประหาร เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม และ วันที่ 24 ตุลาคม ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลมาจากการใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดโทษ

การทบทวนและการลดโทษประหารจำนวนเจ็ดคดีเป็นขั้นตอนที่น่ายินดีเพื่อลดการใช้โทษประหาร อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี เนื้อหาส่วนอื่นที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา อย่างเช่น การที่ยังคงบทลงโทษประหารชีวิตในคดียาเสพติดต่อไปและการกำหนดโทษประหารสถานเดียวในบางกรณี ยังเป็นสิ่งที่น่ากังวล

ใน ประเทศไทย ช่วงที่ผ่านมา ยังไม่มีการประหารชีวิต มีคำตัดสินลงโทษประหาร ครั้งใหม่อย่างน้อย 50 ครั้งในคดีฆาตกรรมและยาเสพติด รวมทั้งจำเลยที่เป็น พลเมืองต่างชาติ ตัวเลขตามรายงานของกรมราชทัณฑ์ชี้ให้เห็นว่า จนถึงเดือน พฤศจิกายนมีนักโทษประหารอยู่ 678 คน

เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม นายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้เริ่มโครงการปลด ไซ้ตรวนสำหรับนักโทษประหาร 513 คน และในร่างแผนปฏิบัติการด้านสิทธิ มนุษยชนแห่งชาติฉบับที่ 3 (2557- 2561) มีการกำหนดเป้าหมายการยกเลิกโทษ ประหาร โดยอยู่ระหว่างรอการอนุมัติจากรัฐบาลในสิ้นปีนี้ ส่วนกรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ประกาศเมื่อเดือนสิงหาคมว่าจะทำการสำรวจ และรับฟังความเห็นสาธารณะเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่จะยกเลิกโทษประหาร ในไทย

เวียดนาม เริ่มการประหารชีวิตครั้งใหม่หลังจากยุติไปกว่า 18 เดือน โดยมีรายงาน ข่าวว่า Nguyen Anh Tuan ซึ่งต้องโทษจากคดีฆาตกรรมเมื่อปี 2553 ได้ถูกประหาร ชีวิตด้วยการฉีดยาเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม และมีการประหารชีวิตอีกอย่างน้อยหกครั้ง ในเดือนมิถุนายน 2553 เวียดนามได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบังคับใช้คำพิพากษา ศาลอาญา โดยเปลี่ยนวิธีการประหารชีวิตจากการยิงเข้ามาเป็นการฉีดยาพิษ โดย ให้เหตุผลว่าเป็นวิธีที่มีมนุษยธรรมมากขึ้น แต่การขาดแคลนตัวยาที่ใช้ในการฉี ดเพื่อประหารชีวิต ส่งผลให้ไม่มีการประหารชีวิตเลยนับแต่เดือนมกราคม 2555 การ ขาดแคลนยาเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงระเบียบการค้าเครื่องมือและสารเคมีของ สหภาพยุโรปเมื่อปี 2554 โดยเฉพาะอุปกรณ์และสารเคมีที่อาจนำมาใช้ในการประหาร ชีวิต หรือการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นๆ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำแย่ที่สุด

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลสามารถยืนยันได้ว่ามีคำตัดสินลงโทษประหารอย่างน้อย 148 คนเมื่อปีที่แล้ว ส่วนใหญ่เป็นคดีฆาตกรรมและยาเสพติด มีไม่กี่คดีที่เกี่ยวข้องกับ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อย่างเช่น การฉ้อโกง

จากตัวเลขที่เผยแพร่โดยนาย Tran Dai Quang รัฐมนตรีความมั่นคงสาธารณะ¹⁷ ระบุว่า จนถึงวันที่ 11 พฤศจิกายนมีนักโทษประหารอยู่ 678 คน โดยในจำนวนนี้เป็นนักโทษเด็ดขาดแล้วอย่างน้อย 110 คน และคาดว่าจะถูกประหารชีวิตเร็ว ๆ นี้ เวียดนามยังคงมีกฎหมายห้ามตีพิมพ์เผยแพร่สถิติเกี่ยวกับการใช้โทษประหาร

เครือข่ายต่อต้านโทษประหารแห่งเอเชีย (Anti-Death Penalty Asia Network - ADPAN) เป็นเครือข่ายอย่างไม่เป็นทางการของบุคคลและองค์กรในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ซึ่งมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยมีสมาชิกใหม่ ๆ รวมทั้งในประเทศจีน เครือข่ายต่อต้านโทษประหารแห่งเอเชียได้จัดประชุมนักเคลื่อนไหวในเอเชียในสภาต่อต้านโทษประหารโลกครั้งที่ 5 ซึ่งจัดขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายน และยังได้จัดทะเบียนเป็นหน่วยงานอิสระในมาเลเซีย นอกจากนี้ สมาชิกของเครือข่ายต่อต้านโทษประหารแห่งเอเชียยังประสบความสำเร็จด้านต่าง ๆ รวมทั้งการเปลี่ยนโทษประหารในสิงคโปร์ “มันเป็นวันที่ลูกความของผมมีความสุขมากที่สุดในชีวิต” M. Ravi นักกฎหมายและสมาชิกเครือข่ายต่อต้านโทษประหารแห่งเอเชียกล่าว เมื่อได้ทราบว่า Yong Vui Kong ลูกความของเขาได้รับการเปลี่ยนโทษประหารภายหลังการแก้ไขกฎหมายที่กำหนดโทษประหารชีวิตสถานเดียวของสิงคโปร์

ยุโรปและเอเชียกลาง

เบลารุสเป็นประเทศสุดท้ายในยุโรปและเอเชียกลางที่ยังคงใช้โทษประหาร ไม่มีรายงานการประหารชีวิตในปี 2556 นับเป็นครั้งแรกนับแต่ปี 2552 โดยมีคำตัดสินลงโทษประหารสี่คดี หลังจากไม่มีคำตัดสินลงโทษประหารเลยในปี 2555

คำตัดสินลงโทษประหารมักเป็นผลมาจากการไต่สวนคดีอย่างไม่เป็นธรรม รวมทั้งมีการบังคับให้สารภาพ และมีการประหารชีวิตแบบลับ ๆ ไม่แจ้งให้นักโทษ ครอบครัว หรือตัวแทนด้านกฎหมายได้ทราบล่วงหน้าอย่างเพียงพอ แม้จะมีคำร้องขอจากหน่วยงานระหว่างประเทศ เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนที่เรียกร้องให้พักการใช้การประหารชีวิตในระหว่างที่มีเสียงคัดค้านจากนานาชาติ มาตรา 175 ของประมวลกฎหมายอาญา (Criminal Executive Code) ยังอนุญาตให้รัฐบาลไม่ต้องนำศพของผู้ที่ถูกประหารไปคืนให้กับญาติ และไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับสถานที่ฝังศพ

ในเดือนตุลาคม องค์กรพัฒนาเอกชน ได้แก่ Penal Reform International และ Belarus Helsinki Committee ได้เผยแพร่ผลการสำรวจความเห็น ว่า เมื่อมีการสอบถามอย่างตรงไปตรงมา เกือบ 64% ของชาวเบลารุสเห็นชอบกับโทษประหาร 31% คัดค้านโทษประหาร¹⁸ ความแตกต่างระหว่างเสียงที่เห็นด้วยกับไม่เห็นด้วย

ลดลงอย่างมากเมื่อเทียบกับเสียงที่เห็นด้วยมากกว่าที่ไม่เห็นด้วยถึง 80% ในการลงประชามติในปี 2539 ซึ่งเป็นการเสนอให้จัดขึ้นโดยรัฐบาล อย่างไรก็ตาม มีความสนับสนุนอย่างกว้างขวางต่อมาตรการทางเลือก อย่างเช่น การใช้โทษจำคุกตลอดชีวิต หรือการมีความตกลงให้ชะลอการประหารชีวิต และมีประชาชนเพียง 37% ที่สนับสนุนโทษประหาร “อย่างไม่มีเงื่อนไข” เมื่อถามว่าคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับโทษประหารในอนาคต 47% ตอบว่าควรจะมีการรักษาเอาไว้แบบในปัจจุบัน หรือขยายขอบเขตการใช้เพิ่มขึ้น ในทางตรงข้าม มีเพียง 45% ที่ระบุว่าควรยกเลิกโทษประหาร ทั้งโดยทันทีและอย่างเป็นขั้นเป็นตอน หรือเห็นด้วยให้มีความตกลงยุติการประหารชีวิตเป็นการชั่วคราว เมื่อเห็นความศักดิ์สิทธิ์ของชีวิตมนุษย์และความเสี่ยงที่จะเกิดข้อผิดพลาดในการตัดสินคดีของศาล ซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ควรต่อต้านโทษประหาร

ในวันที่ 22 เมษายน สภากิจการต่างประเทศของสภายุโรป ได้รับรองและมีมติแก้ไขเพิ่มเติมแนวปฏิบัติว่าด้วยโทษประหาร ที่กำหนดขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี 2531 และมีการแก้ไขครั้งสุดท้ายเมื่อปี 2551 โดยกำหนดหลักเกณฑ์ว่าสหภาพยุโรปจะเข้ามาแทรกแซงในเรื่องนี้อย่างไรและเมื่อใด¹⁹ แนวปฏิบัติที่ได้รับการปรับปรุงเรียกร้องให้มีความโปร่งใสและการแสดงเจตจำนงอย่างชัดเจนมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อประกันว่ามาตรการอย่างเช่น การรณรงค์ด้านกฎหมาย การเงิน หรือในทางเทคนิคอื่น ๆ กับประเทศที่สาม จะไม่ส่งผลในเชิงสนับสนุนการใช้โทษประหาร โดยพวกเขาได้ประกาศอย่างชัดเจนว่าไม่ควรนำโทษประหารมาใช้กับความผิดด้านยาเสพติด และ “ความผิดอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับความรุนแรง” อย่างเช่น อาชญากรรมด้านการเงินหรือเศรษฐกิจ

ตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ

การใช้โทษประหารในบางประเทศในตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือเป็นเรื่องน่ากังวลอย่างยิ่งเมื่อเทียบกับปีที่แล้ว โดยมีจำนวนการประหารชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างมากในอิหร่านและอิรัก อัตราการประหารชีวิตที่ค่อนข้างสูงอย่างต่อเนื่องในซาอุดีอาระเบีย และการรื้อฟื้นการประหารชีวิตในคูเวต บดบังข้อเท็จจริงที่ว่าในช่วงสองปีที่ผ่านมา สองในสามของประเทศทั้งหมดในภูมิภาคนี้ไม่มีรายงานการประหารชีวิต

มีพัฒนาการเชิงบวกบางประการ กล่าวคือไม่มีรายงานการประหารชีวิตและมีคำตัดสินลงโทษประหารเพียงไม่กี่คดีในสหรัฐอเมริกา²⁰ เป็นครั้งแรกนับแต่ปี 2552 ที่ไม่มีรายงานคำตัดสินลงโทษประหารในบาร์เรนเลย²¹

อย่างไรก็ดี ทั้งแอลจีเรียและบาห์เรนได้ขยายขอบเขตการใช้โทษประหาร อดีตผู้นำประเทศที่ถูกโค่นล้มจากตำแหน่งและเจ้าหน้าที่ระดับอาวุโสของรัฐบาลชุดที่ผ่านมา อยู่ระหว่างการขึ้นศาลการพิจารณาคดีที่มีโทษประหารชีวิตในอียิปต์และลิเบีย ส่วนร่างรัฐธรรมนูญของตูนิเซียและอียิปต์ที่มีการรับรองเมื่อต้นปี 2557 ไม่มีการระบุเนื้อหาส่วนใดที่ห้ามการใช้โทษประหาร

การประหารชีวิตและคำตัดสินลงโทษประหารในตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ

สามารถยืนยันว่ามีการประหารชีวิตอย่างน้อย 638 ครั้งใน 6 ประเทศ (จาก 19 ประเทศในภูมิภาค) ได้แก่ อิหร่าน (369+), อิรัก (169+), คูเวต (5), เขตปกครองปาเลสไตน์ (3+ บริเวณฉนวนกาซาที่อยู่ใต้การปกครองของกลุ่มฮามัส), ซาอุดีอาระเบีย (79+) และเยเมน (13+) เช่นเดียวกับปี 2555 เราไม่สามารถยืนยันว่ามีการประหารชีวิตตามคำสั่งศาลในอียิปต์และซีเรีย

มีคำตัดสินลงโทษประหารอย่างน้อย 373 ครั้งใน 15 ประเทศ ได้แก่ แอลจีเรีย (40+), อียิปต์ (109+), อิหร่าน (91+), อิรัก (35+), จอร์แดน (7+), คูเวต (6+), เลบานอน (7+), ลิเบีย (18+), โมร็อกโก/เวสเทิร์นสะฮารา (10), เขตปกครองปาเลสไตน์ (14+: 13+ บริเวณฉนวนกาซาที่อยู่ใต้การปกครองของกลุ่มฮามัส; 1 เขตปกครองปาเลสไตน์ เวสต์แบงก์), กาตาร์ (6), ซาอุดีอาระเบีย (6+), ตูนิเซีย (5+), สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (16+) และเยเมน (3+)

การประหารชีวิตเพิ่มขึ้น 15% เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2555 ซึ่งในปีนั้นมีข้อมูลการประหารชีวิตอย่างน้อย 557 ครั้ง ในหกประเทศ เมื่อปี 2556 การประหารชีวิตส่วนใหญ่เกิดขึ้นในประเทศส่วนน้อยในภูมิภาค นอกจากนี้ อิหร่าน อิรัก และซาอุดีอาระเบีย รับผิดชอบต่อการประหารชีวิตกว่า 95% ของการประหารชีวิตทั้งหมดในภูมิภาคนี้ แม้ว่าจำนวนการประหารชีวิตในซาอุดีอาระเบียยังอยู่ในระดับสม่ำเสมอ แต่การประหารชีวิตในอิหร่านและอิรักเพิ่มขึ้น 18% และ 30% ตามลำดับ ในทางตรงข้าม การประหารชีวิตในเขตฉนวนกาซาซึ่งเป็นเขตปกครองปาเลสไตน์ ซึ่งถูกปกครองโดยกลุ่มฮามัส ลดลงครึ่งหนึ่ง ส่วนในเยเมนตัวเลขการใช้โทษประหารลดลงเป็นปีที่สองติดต่อกัน แม้ว่าตัวเลขที่แท้จริงอาจสูงกว่าตัวเลขที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลยืนยันได้

ตัวเลขคำตัดสินลงโทษประหารที่มีรายงาน คือ 373 คดี ลดลงเป็นปีที่สองติดต่อกัน ที่ จากตัวเลขอย่างน้อย 505 คดีในปี 2555 และอย่างน้อย 750 คดีในปี 2554 อย่างไรก็ดี ในพื้นที่เขตปกครองปาเลสไตน์ (โดยเฉพาะในเขตฉนวนกาซา) และในลิเบีย คำตัดสินลงโทษประหารดูเหมือนจะเพิ่มขึ้น โดยกรณีลิเบียเป็นผลมาจากการที่ศาลเริ่มกลับมาปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่ปลายปี 2555²² แต่โดยภาพรวม รายงานข้อมูลเกี่ยวกับโทษประหารยังไม่สมบูรณ์ เนื่องจากขาดข้อมูลดิบที่รอบด้าน โดยเฉพาะจากประเทศต่าง ๆ อย่างเช่น อิหร่าน, อิรัก, ซาอุดีอาระเบีย และเยเมน เป็นปีที่สองติดต่อกันที่ การขัดกันด้วยอาวุธในซีเรียส่งผลให้ไม่สามารถยืนยันข้อมูลเกี่ยวกับคำตัดสินลงโทษประหารได้

ทางการแอลจีเรีย, จอร์แดน, เลบานอน, ลิเบีย, โมร็อกโก/เวสเทิร์นสะฮารา, กатар และตูนิเซีย ยังคงมีคำตัดสินลงโทษประหารรายใหม่ต่อไป แม้จะไม่มีการประหารชีวิต

ทวีปแอฟริกาส่วนที่ต่ำกว่าทะเลทรายสะฮาราลงมา

พัฒนาการในทวีปแอฟริกาส่วนที่ต่ำกว่าทะเลทรายสะฮาราลงมา ให้ภาพที่ผสมผสานกัน มีการประหารชีวิตเกิดขึ้นเฉพาะในประเทศส่วนน้อย และมีรายงานคำตัดสินลงโทษประหารในประเทศต่าง ๆ ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของประเทศทั้งหมดในภูมิภาคนี้ อย่างไรก็ตาม **ไนจีเรีย** ได้รื้อฟื้นการประหารชีวิต และมีคำตัดสินลงโทษประหารเพิ่มขึ้นอย่างมากในโซมาเลีย

หลายประเทศดูเหมือนจะพัฒนาไปในแนวทางยกเลิกโทษประหาร ในเบนิน, กานา, **ไลบีเรีย** และ**เซียร์ราลีโอน** กระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่เกิดขึ้นทำให้มีโอกาสดำเนินการให้ยกเลิกโทษประหารอย่างถาวร โดยในเบนินและ**คอโมโรส** เริ่มมีการพิจารณาร่างประมวลกฎหมายอาญาเพื่อยกเลิกโทษประหาร ส่วน**สาธารณรัฐแอฟริกากลาง**และ**สาธารณรัฐคองโก**ยอมรับตามข้อเสนอแนะจากกระบวนการทบทวนด้านสิทธิมนุษยชน (Universal Periodic Review - UPR) ของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN Human Rights Council) ที่จะยกเลิกโทษประหาร และให้สัตยาบันรับรองพิธีสารเลือกรับฉบับที่ 2 ของกติกาICCPR ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อยกเลิกโทษประหาร **กินีบิสเซา** ให้สัตยาบันรับรองสนธิสัญญาแล้ว และ**แองโกลา**ได้ลงนามแล้ว รัฐมนตรียุติธรรมแห่ง**แทนซาเนีย**และ**ซิมบับเว**ได้พูดสนับสนุนการยกเลิกโทษประหาร อย่างไรก็ตามก็ดี รัฐธรรมนูญที่ผ่านการรับรองในซิมบับเว ยังคงกำหนดให้มีโทษประหารอยู่

การประหารชีวิตและคำตัดสินลงโทษประหารในทวีปแอฟริกาส่วนที่ต่ำกว่า ทะเลทรายสะฮารา

มีการประหารชีวิตอย่างน้อย 64 ครั้งใน 5 ประเทศ การประหารชีวิตตามคำสั่งศาลยังคงเกิดขึ้นในบอตสวานา (1), โซมาเลีย (34+; รัฐบาลสหพันธรัฐ: 15+, พันด์แลนด์: 19+), ซูดานใต้ (4+) และซูดาน (21+); มีการเริ่มประหารชีวิตใหม่ในไนจีเรีย (4) โดยนับเป็นการประหารชีวิตครั้งแรกตั้งแต่ปี 2549 และมีการเพิ่มจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งเมื่อเทียบกับปี 2555 เมื่อพิจารณาข้อมูลว่ามีการประหารชีวิต 41 ครั้ง (ใน 5 ประเทศเช่นกัน) ทั้งนี้เนื่องจากรายงานตัวเลขการประหารชีวิตที่สูงมากในโซมาเลียในปี 2556

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตัดสินลงโทษประหารอย่างน้อย 423 ครั้งใน 19 ประเทศ ได้แก่ บูร์กินาฟาโซ (1+), สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก (26+), เอธิโอเปีย (8+), แกมเบีย (4), กานา (14), เคนยา (11+), เลโซโท (1+), ไลบีเรีย (1), มาลี (7+), มอริเตเนีย (2+), นีแอมร์ (12), ไนจีเรีย (141+), เซียร์ราลีโอน (1), โซมาเลีย (117+; รัฐบาลสหพันธรัฐ 8+ และพันด์แลนด์ 81+, โซมาลีแลนด์: 28+), ซูดานใต้ (16+), ซูดาน (29+), แทนซาเนีย (7+), แซมเบีย (9+) และซิมบับเว(16+)

จำนวนรวมของคำตัดสินลงโทษประหารในภูมิภาคนี้ ดูเหมือนจะลดลงเล็กน้อยจาก 449 ครั้ง ใน 19 ประเทศในปี 2555 (254 ครั้ง ในปี 2554 ใน 25 ประเทศ) แม้รายงานข้อมูลคำตัดสินลงโทษประหารในไนจีเรียและโซมาเลียจะสูงกว่าเมื่อปี 2555 มาก

ภาพที่ปรากฏจึงเป็นพัฒนาการที่ขัดแย้งกัน กล่าวคือประเทศในส่วนน้อยในภูมิภาคใช้โทษประหารมากขึ้น ทั้งในแง่คำตัดสินลงโทษประหารและการประหารชีวิต แต่ประเทศส่วนใหญ่ใช้โทษประหารน้อยลง ในประเทศทั้งสามอย่างไนจีเรีย โซมาเลีย และซูดาน มีการประหารชีวิตรวมกันคิดเป็นกว่า 90% ของการประหารชีวิตทั้งหมด และมีคำตัดสินลงโทษประหารสองในสามของรายงานคำตัดสินลงโทษประหารทั้งหมด

ในเดือนกรกฎาคม คณะทำงานด้านโทษประหารและการสังหารนอกกระบวนการกฎหมาย การสังหารอย่างรวบรัดหรือโดยพลการในแอฟริกา ซึ่งอยู่ภายใต้**คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและสิทธิประชาชนของแอฟริกา (African Commission on Human and Peoples' Rights)** ได้เริ่มกระบวนการจัดทำร่างพิธีสารเพิ่มเติมสำหรับธรรมนูญแอฟริกาว่าด้วยการยกเลิกโทษประหารในแอฟริกา ในเดือนตุลาคม

คณะกรรมการอาหารแอฟริกาแสดงความเห็นว่า “การวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับผลกระทบจากพิษประหารชีวิตให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบกับการลงโทษในรูปแบบอื่น อย่างเช่น การจำคุกตลอดชีวิต การประหารชีวิตไม่ได้มีผลในเชิงกระตุ้นไม่ให้กระทำผิดมากกว่ามาตรการอื่น”²³

ภาคผนวก I:

คำตัดสินลงโทษประหารชีวิต

และการประหารชีวิต ปี 2556

รายงานฉบับนี้ครอบคลุมการใช้โทษประหารผ่านกระบวนการศาล ตัวเลขในรายงานเป็นตัวเลขสูงสุดเท่าที่สามารถประมาณได้อย่างมั่นใจจากการวิจัยของแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล และเราต้องการย้ำว่า ตัวเลขที่แท้จริงในบางประเทศอาจสูงกว่านี้มาก รัฐบาลแห่งจปัดปิดขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้โทษประหาร ส่วนรัฐอื่น ๆ ไม่ได้เก็บข้อมูลหรือไม่ยอมเผยแพร่ตัวเลขคำตัดสินลงโทษประหารชีวิตและการประหารชีวิต

เครื่องหมาย “+” ที่ตามหลังชื่อประเทศ อย่างเช่น เยเมน (13+) หมายถึงตัวเลขขั้นต่ำที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลประเมิน ส่วนเครื่องหมาย “+” ที่อยู่หลังประเทศและไม่มีตัวเลขอยู่ด้านหน้า อย่างเช่น คำตัดสินลงโทษประหารชีวิตในพม่า (+) แสดงว่ามีการประหารชีวิตหรือการลงโทษประหารชีวิต (อย่างน้อยมากกว่าหนึ่งครั้งในประเทศนั้น) เพียงแต่ไม่สามารถหาตัวเลขอื่นได้ สำหรับการคำนวณตัวเลขรวมในระดับโลกและภูมิภาค เครื่องหมาย “+” ให้นับว่าเป็น 2

การประหารชีวิตที่มีการรายงาน ปี 2556

จีน +	เยเมน 13+	ปาเลสไตน์ 3+ (เขตยึดครองของปาเลสไตน์บริเวณฉนวนกาซาที่อยู่ใต้การปกครองของกลุ่มฮามัส)
อิหร่าน 369+	ญี่ปุ่น 8	มาเลเซีย 2+
อิรัก 169+	เวียดนาม 7+	อัฟกานิสถาน 2
ซาอุดีอาระเบีย 79+	ไต้หวัน 6	บังคลาเทศ 2
สหรัฐอเมริกา 39	อินโดนีเซีย 5	บอตสวานา 1
โซมาเลีย 34+ (15+ โดยคณะรัฐบาลชั่วคราว และ 19+ ในพินด์แลนด์)	คูเวต 5	อินเดีย 1
	ซูดานใต้ 4+	เกาหลีเหนือ +
ซูดาน 21+	ไนจีเรีย 4	

คำตัดสินลงโทษประหารชีวิตที่มีการรายงาน ปี 2556

จีน +	อิรัก 35+	ไนเจอร์ 12	ตูนิเซีย 5+
ปากีสถาน 226+	ซูดาน 29+	เคนยา 11+	ญี่ปุ่น 5
บังคลาเทศ 220+	สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย คองโก 26+	โมร็อกโก / เวสเทิร์นสะฮารา 10	เบลารุส 4+
อัฟกานิสถาน 174			แกมเบีย 4
เวียดนาม 148+	ลิเบีย 18+	แซมเบีย 9+	ลาว 3+
ไนจีเรีย 141+	อินโดนีเซีย 16+	เอธิโอเปีย 8+	เยเมน 3+
โซมาเลีย 117+	ซูดานใต้ 16+	จอร์แดน 7+	มอริเตเนีย 2+
(8+ โดยคณะรัฐบาล ชั่วคราว; 81+ ใน พินด์แลนด์; 28+ ในโซมาลีแลนด์)	สหรัฐอาหรับ เอมิเรตส์ 16+	เลบานอน 7+	บาฮามาส 2
	ซิมบับเว 16	มาลี 7+	บาร์เบโดส 2
อียิปต์ 109+	ปาเลสไตน์ 14+	แทนซาเนีย 7+	เกาหลีใต้ 2
อิหร่าน 91+	(13+ เขตยึดครอง ของปาเลสไตน์ บริเวณฉนวนกาซา ที่อยู่ใต้การ ปกครองของกลุ่ม ฮามัส; 1+ เวสต์แบงก์)	ไต้หวัน 7	บูร์กินาฟาโซ 1+
สหรัฐฯ 80		กายอานา 6+	เลโซโท 1+
มาเลเซีย 76+		คูเวต 6+	สิงคโปร์ 1+
อินเดีย 72+		ซาอุดีอาระเบีย 6+	ไลบีเรีย 1
ไทย 50+	กานา 14		เซียร์ราลีโอน 1
แอลจีเรีย 40+	ศรีลังกา 13+	กาตาร์ 6	เกาหลีเหนือ +
	มัลดีฟส์ 13	ตรินิแดดและ โตเบโก 5+	

ภาคผนวก II:

ประเทศซึ่งยกเลิกโทษประหาร และประเทศซึ่งยังคงบทลงโทษ ประหารชีวิต เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2556

มากกว่าสองในสามของประเทศต่าง ๆ ในโลกได้ยกเลิกโทษประหารในทางกฎหมายและในทางปฏิบัติ ตัวเลขจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2556 ปรากฏดังนี้:

98 ประเทศ	ยกเลิกโทษประหารสำหรับความผิดทางอาญาทุกประเภท
7 ประเทศ	ยกเลิกโทษประหารสำหรับความผิดทางอาญาทั่วไปเท่านั้น
35 ประเทศ	ยกเลิกโทษประหารในทางปฏิบัติ
140 ประเทศ	ยกเลิกโทษประหารในทางกฎหมายและในทางปฏิบัติ
58 ประเทศ	ยังคงบทลงโทษประหาร

ต่อไปนี้เป็นรายชื่อประเทศที่แบ่งออกเป็นสี่กลุ่ม ดังนี้

1. ประเทศซึ่งยกเลิกโทษประหารสำหรับความผิดทางอาญาทุกประเภท

ประเทศซึ่งไม่มีกฎหมายให้ลงโทษประหารชีวิตสำหรับอาชญากรรมใดๆ:

แอลเบเนีย, อันดอร์รา, แองโกลา, อาร์เจนตินา, อาร์เมเนีย, ออสเตรเลีย, ออสเตรีย, อาเซอร์ไบจาน, เบลเยียม, ภูฏาน, โบลิเวีย, บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา, บัลแกเรีย, บรูไน, กัมพูชา, แคนาดา, เคปเวิร์ด, โคลอมเบีย, หมู่เกาะคุก, คอสตาริกา, โกตดิวัวร์, โครเอเชีย, ไซปรัส, สาธารณรัฐเช็ก, เดนมาร์ก, จิบูตี, สาธารณรัฐโดมินิกัน, เอกวาดอร์, เอสโตเนีย, ฟินแลนด์, ฝรั่งเศส, กาบอง, จอร์เจีย, เยอรมนี, กรีซ, กินีบิสเซา, เฮติ, นครรัฐวาติกัน, ฮอนดูรัส, ฮังการี, ไอซ์แลนด์, ไอร์แลนด์, อิตาลี, คิริบาตี, คีร์กีซสถาน, ลัตเวีย, ลิกเตนสไตน์,

ลิทัวเนีย, ลักเซมเบิร์ก, มาซิโดเนีย, มอลตา, หมู่เกาะมาร์แชลล์, มอริเชียส, เม็กซิโก, ไมโครนีเชีย, มอลโดวา, โมนาโก, มอนเตเนโกร, โมซัมบิก, นามิเบีย, เนปาล, เนเธอร์แลนด์, นิวซีแลนด์, นิการากัว, นีอูเอ, นอร์เวย์, ปาเลา, ปานามา, ปารากวัย, ฟิลิปปินส์, โปแลนด์, โปรตุเกส, โรมาเนีย, รวันดา, ซามัว, ซานมารีโน, เซาตูเมและปรินซิปี, เซเนกัล, เซอร์เบีย (รวมทั้งโคโซโว), เซเชลส์, สโลวะเกีย, สโลวีเนีย, หมู่เกาะโซโลมอน, แอฟริกาใต้, สเปน, สวีเดน, สวิตเซอร์แลนด์, ติมอร์-เลสเต, โตโก, ตุรกี, เดียร์กเมนีสถาน, ตูวาลู, ยูเครน, สหราชอาณาจักร, อุรุกวัย, อุซเบกิสถาน, วานูอาตู, เวเนซุเอลา

2. ประเทศซึ่งยกเลิกโทษประหารสำหรับความผิดทางอาญาทั่วไปเท่านั้น

ประเทศเหล่านี้เป็นประเทศซึ่งโทษประหารชีวิตมีไว้สำหรับอาชญากรรมบางประเภทเท่านั้น เช่น อาชญากรรมภายใต้ธรรมนูญทหาร หรืออาชญากรรมซึ่งเกิดขึ้นจากเงื่อนไขที่เป็นข้อยกเว้น

บราซิล, ชิลี, เอลซัลวาดอร์, ฟิจิ, อิสราเอล, คาซัคสถาน, เปรู

3. ประเทศซึ่งยกเลิกโทษประหารในทางปฏิบัติ

ประเทศเหล่านี้ยังคงไว้ซึ่งโทษประหารชีวิตสำหรับอาชญากรรมทั่วไป เช่น ฆาตกรรม แต่อาจถือได้ว่า ได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติ เนื่องจากได้ระงับการใช้โทษประหารในช่วงสิบปีที่ผ่านมา และยังเชื่อได้ว่า มีนโยบาย หรือระเบียบปฏิบัติที่จะไม่ลงโทษประหารชีวิต:

แอลจีเรีย, เบนิน, บรูไนดารุสซาลาม, บุร์กินาฟาโซ, แคเมอรูน, สาธารณรัฐแอฟริกากลาง, สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก, เอริเทรีย, กานา, เกรเนดา, เคนยา, ลาว, ไลบีเรีย, มาดากัสการ์, มาลาวี, มัลดีฟส์, มาลี, มอริเตเนีย, มองโกเลีย, โมร็อกโก, พม่า, นาอูรู, ไนเจอร์, ปาปัวนิวกินี, สหพันธรัฐรัสเซีย²⁴, เซียร์ราลีโอน, เกาหลีใต้, ศรีลังกา, ซูรินาเม, สวาซิแลนด์, ทาจิกิสถาน, แทนซาเนีย, ตองกา, ตูนิเซีย, แชมเปีย

4. ประเทศซึ่งยังคงบดกลืนไทยประหาร

ประเทศเหล่านี้ยังคงไว้ซึ่งโทษประหารชีวิตสำหรับอาชญากรรมทั่วไป

อัฟกานิสถาน, แอนติกาและบาร์บูดา, บาฮามาส, บาห์เรน, บังคลาเทศ, บาร์เบโดส, เบลารุส, เบลีซ, บอตสวานา, ชาด, จีน, คอโมโรส, สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก, คิวบา, โดมินิกา, อียิปต์, อิเควทอเรียลกินี, เอธิโอเปีย, แกมเบีย, กัวเตมาลา, กินี, กายอานา, อินเดีย, อินโดนีเซีย, อิหร่าน, อิรัก, จาเมกา, ญี่ปุ่น, จอร์แดน, คูเวต, เลบานอน, เลโซโท, ลิเบีย, มาเลเซีย, ไนจีเรีย, เกาหลีเหนือ, โอมาน, ปากีสถาน, ปาเลสไตน์, กาตาร์, เซนต์คิตส์และเนวิส, เซนต์ลูเชีย, เซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์, ซาอุดีอาระเบีย, สิงคโปร์, โซมาเลีย, ซูดานใต้, ซูดาน, ซีเรีย, ใต้หวัน, ไทย, ตรินิแดดและโตเบโก, ยูกันดา, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์, สหรัฐอเมริกา, เวียดนาม, เยเมน, ซิมบับเว

ภาคผนวก III: การให้สัตยาบัน รับรองสนธิสัญญาระหว่างประเทศ จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2556

ประชาคมระหว่างประเทศได้รับรองสนธิสัญญาระหว่างประเทศสี่ฉบับที่กำหนดให้ยกเลิกโทษประหาร สนธิสัญญาหนึ่งฉบับครอบคลุมระดับโลก ส่วนอีกสามฉบับครอบคลุมระดับภูมิภาค

ด้านล่างเป็นคำอธิบายโดยย่อถึงสนธิสัญญาทั้งสี่ฉบับและรายชื่อรัฐภาคีและประเทศที่ลงนามแต่ยังไม่ให้สัตยาบัน จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2556 (รัฐสามารถเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้วยการให้ภาคยานุวัติหรือการให้สัตยาบัน การลงนามเป็นการแสดงความจำนงที่จะเข้าเป็นภาคีในโอกาสต่อมาโดยการให้สัตยาบัน รัฐต่าง ๆ มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ โดยต้องเคารพข้อบัญญัติในสนธิสัญญาที่ได้เข้าเป็นภาคี และต้องไม่กระทำการอันขัดต่อวัตถุประสงค์และเป้าประสงค์ของสนธิสัญญาที่ได้ลงนามไว้)

พิธีสารเลือกรับฉบับที่ 2 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

พิธีสารเลือกรับฉบับที่ 2 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองมุ่งให้เกิดการยกเลิกโทษประหาร และได้รับการรับรองจากสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติในปี 2532 มีผลบังคับใช้ระดับโลก เป็นกฎบัตรที่กำหนดให้มีการยกเลิกโทษประหารอย่างสิ้นเชิง แต่อนุญาตให้รัฐภาคีสามารถใช้โทษประหารได้ในภาวะสงคราม หรือกรณีที่มีการประกาศข้อสงวนไว้ในช่วงที่ให้สัตยาบันหรือให้ภาคยานุวัติต่อพิธีสาร รัฐใด ๆ ที่เป็นภาคีของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองสามารถเข้าเป็นภาคีของพิธีสารได้

รัฐภาคี ได้แก่ แอลเบเนีย, อันดอร์รา, อาร์เจนตินา, ออสเตรเลีย, ออสเตรีย, อาเซอร์ไบจาน, เบลเยียม, เบนิน, โบลิเวีย, บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา, บราซิล, บัลแกเรีย, แคนาดา, เคปเวิร์ด, ชิลี, โคลอมเบีย, คอสตาริกา, โครเอเชีย, ไซปรัส, สาธารณรัฐเช็ก, เดนมาร์ก, จิบูตี, เอกวาดอร์, เอสโตเนีย, ฟินแลนด์, ฝรั่งเศส, จอร์เจีย, เยอรมนี, กรีซ, กินีบิสเซา, ฮอนดูรัส, ฮังการี, ไอซ์แลนด์, ไอร์แลนด์, อิตาลี, คีร์กีซสถาน, ลัตเวีย, ลิทัวเนีย, ลิกเตนสไตน์, ลิทัวเนีย, ลักเซมเบิร์ก, มาซิโดเนีย, มอลตา, เม็กซิโก, มอลโดวา, โมนาโก, มองโกเลีย, มอนเตเนโกร, โมซัมบิก, นามิเบีย, เนปาล, เนเธอร์แลนด์, นิวซีแลนด์, นิการากัว, นอร์เวย์, ปานามา, พารากวัย, ฟิลิปปินส์, โปรตุเกส, โรมาเนีย, รวันดา, ซานมารีโน, เซอร์เบีย, เซเชลส์, สโลวาเกีย, สโลวีเนีย, แอฟริกาใต้, สเปน, สวีเดน, สวิตเซอร์แลนด์, ทิมอร์-เลสเต, ตุรกี, เดียร์กเมนีสถาน, ยูเครน, สหราชอาณาจักร, อุรุกวัย, อุซเบกิสถาน, เวเนซุเอลา (รวม 78 ประเทศ)

ประเทศที่ลงนามแต่ยังไม่ให้สัตยาบัน ได้แก่ แองโกลา, มาดากัสการ์, โปแลนด์, เซาตูเมและปรินซิปี (รวม 4 ประเทศ)

พิธีสารอนุสัญญาอเมริกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและการยกเลิกโทษประหาร

(PROTOCOL TO THE AMERICAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS ON THE DEATH PENALTY)

พิธีสารอนุสัญญาอเมริกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและการยกเลิกโทษประหารได้รับการรับรองจากสมัชชาใหญ่องค์การรัฐอเมริกัน (Organization of American States) ในปี 2533 และกำหนดให้มีการยกเลิกโทษประหาร แต่อินุญญาตรัฐภาคีสามารถใช้โทษประหารได้ในภาวะสงคราม หรือกรณีที่มีการประกาศข้อสงวนไว้ในช่วงที่ให้สัตยาบันหรือให้ภาคยานุวัติต่อพิธีสาร รัฐใด ๆ ที่เป็นภาคีของอนุสัญญาอเมริกาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและการยกเลิกโทษประหารสามารถเข้าเป็นภาคีของพิธีสารได้

รัฐภาคี ได้แก่ อาร์เจนตินา, บราซิล, ชิลี, คอสตาริกา, สาธารณรัฐโดมินิกัน, เอกวาดอร์, ฮอนดูรัส, เม็กซิโก, นิการากัว, ปานามา, พารากวัย, อุรุกวัย, เวเนซุเอลา (รวม 13 ประเทศ)

พิธีสารฉบับที่ 6 ของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป (PROTOCOL NO. 6 TO THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS)

พิธีสารฉบับที่ 6 ของอนุสัญญาเพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานแห่งยุโรป (European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms) เกี่ยวข้องกับการยกเลิกโทษประหาร ได้รับการรับรองจากสภายุโรป (Council of Europe) ในปี 2525 กำหนดให้มีการยกเลิกโทษประหารในช่วงพลัดสงคราม รัฐภาคียังอาจใช้โทษประหารต่อไปได้สำหรับความผิดทางอาญา “ในช่วงสงครามหรือใกล้จะมีสงคราม” รัฐใด ๆ ที่เป็นภาคีของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรปสามารถเข้าเป็นภาคีของพิธีสารได้

รัฐภาคี ได้แก่ แอลเบเนีย, อันดอร์รา, อาร์เมเนีย, ออสเตรีย, อาเซอร์ไบจาน, เบลเยียม, บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา, บัลแกเรีย, โครเอเชีย, ไซปรัส, สาธารณรัฐเช็ก, เดนมาร์ก, เอสโตเนีย, ฟินแลนด์, ฝรั่งเศส, จอร์เจีย, เยอรมนี, กรีซ, ฮังการี, ไอซ์แลนด์, ไอร์แลนด์, อิตาลี, ลัตเวีย, ลิทัวเนีย, ลิกเตนสไตน์, ลิทัวเนีย, ลักเซมเบิร์ก, มาซิโดเนีย, มอลตา, มอลโดวา, โมนาโก, มอนเตเนโกร, เนเธอร์แลนด์, นอร์เวย์, โปแลนด์, โปรตุเกส, โรมาเนีย, ซานมารีโน, เซอร์เบีย, สโลวาเกีย, สโลวีเนีย, สเปน, สวีเดน, สวิตเซอร์แลนด์, ตุรกี, ยูเครน, สหราชอาณาจักร (รวม 46 ประเทศ)

ประเทศที่ลงนามแต่ยังไม่ให้สัตยาบัน ได้แก่ สหพันธรัฐรัสเซีย (รวม 1 ประเทศ)

พิธีสารฉบับที่ 13 ของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป (PROTOCOL NO. 13 TO THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS)

พิธีสารฉบับที่ 13 ของอนุสัญญาเพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานแห่งยุโรป (European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms) เกี่ยวข้องกับการยกเลิกโทษประหารในทุกพฤติการณ์ ได้รับการรับรองจากสภายุโรป (Council of Europe) ในปี 2545 กำหนดให้มีการยกเลิกโทษประหารในทุกพฤติการณ์ รวมทั้ง ในช่วงสงครามหรือใกล้จะมีสงคราม รัฐใด ๆ ที่เป็นภาคีของอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรปสามารถเข้าเป็นภาคีของพิธีสารได้

รัฐภาคี ได้แก่ แอลเบเนีย, อันดอร์รา, ออสเตรีย, เบลเยียม, บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา, บัลแกเรีย, โครเอเชีย, ไซปรัส, สาธารณรัฐเช็ก, เดนมาร์ก, เอสโตเนีย, ฟินแลนด์, ฝรั่งเศส, จอร์เจีย, เยอรมนี, กรีซ, ฮังการี, ไอซ์แลนด์, ไอร์แลนด์, อิตาลี, ลัตเวีย, ลิทัวเนีย, ลักเซมเบิร์ก, มาซิโดเนีย, มอลตา, มอลโดวา, โมนาโก, มอนเตเนโกร, เนเธอร์แลนด์, นอร์เวย์, โปรตุเกส, โรมาเนีย, ซานมาริโน, เซอร์เบีย, สโลวะเกีย, สโลวีเนีย, สเปน, สวีเดน, สวิตเซอร์แลนด์, ตุรกี, ยูเครน, สหราชอาณาจักร (รวม 43 ประเทศ)

ประเทศที่ลงนามแต่ยังไม่ให้สัตยาบัน ได้แก่ อาร์เมเนีย, โปแลนด์ (รวม 2 ประเทศ)

เชิงอรรถท้ายบท

- ¹ แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลตระหนักว่าอาจมีการประหารชีวิตเกิดขึ้นในประเทศอื่น ๆ และแนวโน้มที่ลดลงปีต่อปี อาจเป็นผลมาจากการขาดข้อมูลที่สมบูรณ์ก็ได้
- ² มีการสั่งพักสมาชิกภาพของซีเรียเป็นการชั่วคราว เนื่องจากการใช้ความรุนแรงเพื่อปราบปรามประชาชน สืบเนื่องจากความขัดแย้งอย่างต่อเนื่อง แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลไม่สามารถยืนยันข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับการใช้โทษประหารในซีเรียสำหรับปี 2556 ได้
- ³ การล้างมลทินเป็นกระบวนการภายหลังมีการกำหนดบทลงโทษและคำพิพากษาถึงที่สุด เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้ต้องโทษบริสุทธิ์จากความผิด หรือได้รับการยกฟ้องจากข้อหาทางอาญา จึงถือเป็นบุคคลผู้บริสุทธิ์ในสายตาของกฎหมาย
- ⁴ ในปี 2555 แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลไม่สามารถยืนยันข้อมูลเกี่ยวกับการประหารชีวิตตามคำสั่งศาลในซีเรีย
- ⁵ คำว่า เขตปกครองปาเลสไตน์ (“Palestinian Authority”) หมายถึงพื้นที่ใต้เขตอำนาจของรัฐบาลปาเลสไตน์ประกอบด้วยบางส่วนของเขตยึดครองเวสต์แบงก์และฉนวนกาซาภายใต้การปกครองโดยพฤตินัยของกลุ่มฮามัส ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2550
- ⁶ มีรายงานการสังหารอย่างมิชอบด้วยกฎหมายด้วยการขว้างก้อนหินโดยกลุ่มต่อต้านรัฐบาลที่ติดอาวุธในโซมาเลีย การสังหารอย่างมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งประกอบด้วยทั้งการขว้างก้อนหินและการยิงเป้า มีรายงานว่า เป็นผลมาจากการสั่งการของกลุ่ม Jirgas ที่เป็นกลุ่มชนเผ่า (สภาผู้อาวุโส - Councils of Elders) ทั้งในอัฟกานิสถานและปากีสถาน กลุ่มติดอาวุธในอัฟกานิสถานและปากีสถานยังคงทำการสังหารอย่างมิชอบด้วยกฎหมายต่อผู้ที่ถูกจับกุมและถูกกล่าวหาว่าเป็นสายลับ
- ⁷ รัฐบาลควรนำหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมทั้งหมดมาใช้กับคดีที่มีปัญหาเรื่องอายุ แนวปฏิบัติที่ดีในการประเมินอายุรวมถึงการใช้ข้อมูลในเชิงกายภาพ จิตวิทยาและพัฒนาการด้านสังคม ควรนำหลักเกณฑ์แต่ละด้านเหล่านี้นมาใช้ ทั้งนี้โดยยกประโยชน์ให้แก่ความสงสัยในกรณีที่ไม่มีความชัดเจน โดยควรให้บุคคลดังกล่าวได้รับการปฏิบัติเหมือนเป็นผู้เยาว์ และควรประกันไม่ให้มีการนำโทษประหารมาใช้ แนวทางเช่นนี้สอดคล้องกับหลักการที่ตอบสนองประโยชน์สูงสุดของเด็ก และควรเป็นหลักการ

พื้นฐานในการปฏิบัติทุกประการที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ทั้งนี้โดยเป็นไปตามข้อ 3(1) ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

⁸ ยกเว้นเพียงปีเดียวคือปี 2551 เนื่องจากในปีนั้นประเทศเซนต์คิตส์และเนวิสก็มีการประหารชีวิตจำนวนหนึ่งคน

⁹ Death Penalty Information Center, “The 2% Death Penalty : How a Minority of Counties Produce Most Death Cases at Enormous Costs to All”, ตุลาคม 2556 จาก <http://deathpenaltyinfo.org/twopercent>

¹⁰ และโปรดดู Death Penalty Information Center, “Death Penalty in 2013: Year End Report”, 19 ธันวาคม 2556 จาก <http://deathpenaltyinfo.org/documents/YearEnd2556.pdf> (เข้าถึงเมื่อ 4 มีนาคม 2557)

¹¹ รัฐนิวเม็กซิโกยกเลิกโทษประหารเมื่อปี 2552 รัฐอิลลินอยส์ปี 2554 และรัฐคอนเนตทิคัตปี 2555

¹² UN News Centre, “UN expert urges US authorities to stop execution of two persons with disabilities”, 17 กรกฎาคม 2555 จาก http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=42493&Cr=death+penalty&Cr1#.Uu5HtvI_tIU (เข้าถึงเมื่อ 4 มีนาคม 2557)

¹³ โปรดดู http://www.agc.gov.bn/agc1/images/LAWS/Gazette_PDF/2556/EN/syariah%20penal%20code%20order2556.pdf

¹⁴ “247 Indonesians abroad under threat of Death Penalty”, Antara News, 20 กันยายน 2556 จาก <http://www.antaranews.com/en/news/90806/247-indonesians-abroad-under-threat-of-death-penalty> (เข้าถึงเมื่อ 4 มีนาคม 2557)

¹⁵ Human Rights Committee, “Concluding observations on the initial report of Indonesia”, 21 สิงหาคม 2556, UN document CCPR/C/IDN/CO/1

¹⁶ “MPs reject death sentence for rape of a child”, Mizzima News, 23 ตุลาคม 2556, จาก <http://www.mizzima.com/mizzima-news/myanmar/>

item/10399-mps-reject-death-sentence-for-rape-of-a-child (เข้าถึงเมื่อ 4 มีนาคม 2557)

¹⁷ “Vietnam minister wants to restore firing squad”, ThanhNien, 11 พฤศจิกายน 2556 จาก <http://www.dailyvietnamnews.net/index/pages/20131109-vietnam-minister-wants-to-restore-firing-squad-for-executions.aspx> (เข้าถึงเมื่อ 4 มีนาคม 2557)

¹⁸ <http://www.penalreform.org/resource/belarusian-public-opinion-crime-punishment-including-death-penalty/> (เข้าถึงเมื่อ 4 มีนาคม 2557)

¹⁹ http://eeas.europa.eu/human_rights/guidelines/index_en.htm (เข้าถึงเมื่อ 4 มีนาคม 2557)

²⁰ แต่มีการประหารชีวิตแล้วหนึ่งครั้งในปี 2557

²¹ มีคำตัดสินลงโทษประหารแล้วหนึ่งครั้งเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2557

²² ระบบยุติธรรมของลิเบียล่มสลายโดยเป็นผลมาจากการขัดกันด้วยอาวุธเมื่อปี 2554 นับแต่ปี 2555 จึงเริ่มมีการทยอยรื้อฟื้นระบบศาลขึ้นมาใหม่

²³ Statement by the African Commission on Human and Peoples’ Rights on World Day against Death Penalty, 10 ตุลาคม 2556, <http://www.achpr.org/press/2556/10/d177/> (เข้าถึงเมื่อ 4 มีนาคม 2557)

²⁴ สหพันธรัฐรัสเซียได้ปฏิบัติตามความตกลงเพื่อยุติการใช้โทษประหารชั่วคราวเมื่อเดือนสิงหาคม 2539 อย่างไรก็ตาม ในระหว่างปี 2539-2542 ยังคงมีการประหารชีวิตในสาธารณรัฐเชเชน

รายงานสถานการณ์ไทยประหารชีวิตและการประหารชีวิต ปี 2556

สถานการณ์การใช้โทษประหารชีวิตในปี 2556 ยืนยันว่ามีการใช้โทษดังกล่าวในประเทศส่วนน้อยเท่านั้น แต่นับเป็นปีที่มีความถดถอย เพราะมีการรื้อฟื้นโทษประหารชีวิตในอินโดนีเซีย คูเวต ไนจีเรีย และเวียดนาม และจำนวนผู้ถูกประหารที่เพิ่มขึ้นอย่างมากในอิรักและอิหร่าน ซึ่งนับเป็นข้อเท็จจริงที่น่าวิตกที่แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลได้บันทึกไว้ในรอบปีที่ผ่านมามี รายงานการประหารชีวิตใน 22 ประเทศ มากกว่าปี 2555 อยู่หนึ่งประเทศ

สหรัฐอเมริกายังคงเป็นประเทศเดียวในทวีปอเมริกาที่ยังมีคำตัดสินลงโทษประหาร แต่มีเพียงเก้ารัฐเท่านั้นที่มีการประหารชีวิตในปี 2556 ในเดือนพฤษภาคม ปีเดียวกัน แมรีแลนด์กลายเป็นรัฐที่ 18 ในสหรัฐอเมริกาที่ยกเลิกโทษประหาร

เบลารุสยังคงเป็นประเทศเดียวในยุโรปและเอเชียกลางที่มีคำตัดสินลงโทษประหาร แต่ไม่มีรายงานการประหารชีวิตในปีที่ผ่านมา การเปลี่ยนโทษประหารในสิงคโปร์ การเพิ่มมาตรการป้องกันทางกฎหมายในจีน แสดงให้เห็นว่าแม้แต่ประเทศที่สนับสนุนโทษประหารชีวิตมาตลอดก็ยังคงมีความก้าวหน้า การทบทวนกฎหมายและแก้ไขรัฐธรรมนูญในเบนิิน คอโมโรส กานา และเซียร์ราลีโอน ทำให้เกิดโอกาสอย่างเป็นรูปธรรมที่จะนำไปสู่การยกเลิกโทษประหาร

รายงานฉบับนี้วิเคราะห์พัฒนาการสำคัญที่เกิดขึ้นจากการใช้โทษประหารชีวิตทั่วโลกในปี 2556 นำเสนอตัวเลขการตัดสินลงโทษประหารและการประหารชีวิตที่องค์กรเก็บรวบรวมได้ในปีนั้น

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ต่อด้านโทษประหารชีวิตทุกกรณีโดยไม่มีข้อยกเว้น ไม่ว่าจะเป็นความผิดทางอาญาประเภทใด ไม่ว่าผู้กระทำผิดจะมีบุคลิกลักษณะใด หรือไม่ว่าจะใช้วิธีการประหารชีวิตแบบใด